

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2023

Denisa MATĚJÍČKOVÁ

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra tělesné výchovy a sportu

Bakalářská práce

Analýza vývoje atletiky v Kraji Vysočina za posledních 15 let (2007–2022)

Vypracovala: Denisa Matějčíková

Vedoucí práce: PhDr. Petr Bahenský, Ph.D.

České Budějovice, 2023

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

University of South Bohemia in České Budějovice

Faculty of Education

Department of Sports Studies

Bachelor thesis

**Analysis of the development of athletics in
the Region Vysočina over the last 15 years
(2007–2022)**

Author: Denisa Matějčíková

Supervisor: PhDr. Petr Bahenský, Ph.D.

České Budějovice, 2023

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Analýza vývoje atletiky v Kraji Vysočina za posledních 15 let (2007–2022)

Jméno a příjmení autora: Denisa Matějčíková

Studijní obor: Zs-TVs

Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu PF JU

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Petr Bahenský, Ph.D.

Rok obhajoby bakalářské práce: 2023

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se věnuje analýze vývoje atletiky v Kraji Vysočina za posledních 15 let (2007–2022). Analýza vývoje byla hodnocena na základě umístění do 8. místa klubů z Kraje Vysočina v letech 2007–2022 na Mistrovství České republiky na dráze, mimo dráhu a v hale. Data byla zpracována z atletických ročenek z informačního portálu Českého atletického svazu, dále z dostupných knižních zdrojů a z internetových zdrojů. Práce popisuje 11 atletických oddílů z Kraje Vysočina, které získaly aspoň jedno umístění do 8. místa na Mistrovství České republiky ve sledovaných letech. Výzkum zobrazil ze zpracovaných dat vývoj jednotlivých oddílů. Pro zobrazení vývoje oddílu na základě umístění do 8. místa na Mistrovství České republiky jsme použili kombinované grafy, které současně charakterizují pokles nebo růst úspěšnosti oddílu z kraje na Mistrovství České republiky na dráze a mimo dráhu. Samostatně je vyhodnocené halové Mistrovství České republiky. Odpovídáme na stanovené výzkumné otázky. Nejúspěšnějším klubem na základě stanoveného cíle práce se stal klub TJ Nové Město na Moravě. Mezi tři nejúspěšnější kluby řadíme klub Atletika Jihlava. Zjistili jsme, že existuje souvislost mezi počtem členů klubu a jeho úspěšností. Největší počet umístění všech klubů byl zaznamenán od 4. do 8. místa. Největší pokles úspěšnosti klubů zobrazují grafy v roce 2020, tento pokles je způsobený pandemií COVID-19. Tato práce vyhodnotila na základě dat pokles nebo růst úspěšnosti jednotlivých oddílů Kraje Vysočina z hlediska umístění do 8. místa na MČR, což kladně nebo záporně odpovědělo na vývoj atletiky v Kraji Vysočina.

Klíčová slova: disciplíny, závody, oddíly, kategorie, pohyb, Mistrovství České republiky, ročenky, Český atletický svaz

Bibliographical identification

Title of the bachelor thesis: Analysis of development of athletics in the Region Vysočina over the last 15 years (2007–2022)

Author's first name and surname: Denisa Matějčíková

Field of study: Zs-TVs

Department: Department of Sports studies

Supervisor: PhDr. Petr Bahenský, Ph.D.

The year of presentation: 2023

Abstract:

This bachelor's thesis is devoted to the analysis of the development of athletics in the Vysočina Region over the last 15 years (2007–2022). The analysis of the development was evaluated based on the 8th place of the clubs from the Vysočina Region in the years 2007–2022 at the Championships of the Czech Republic on the track, off the track and in the hall. The data was processed from athletic yearbook from the information portal of the Czech Athletic Association, as well as from available book sources and Internet sources. The work describes 11 athletic teams from the Vysočina Region that won at least one 8th place at the Czech Republic Championship in the years under review. The research showed us the development of individual sections from the processed data. To display the development of the section based on placing in 8th place at the Czech Republic Championship, we used combined graphs that simultaneously characterize the decrease or increase in the success rate of the section from the region at the Czech Republic Championship of the Czech Republic is evaluated separately. We respond to established research questions. The club TJ Nové Město na Moravě became the most successful club based on the set goal of the work. We rank Atletika Jihlava among the three most successful clubs. We found that there is a correlation between the number of club members and its success. The highest number of finishes of any club was recorded from 4th to 8th place. The graphs show the biggest drop in club success in 2020, this drop is caused by the COVID-19 disease pandemic. Based on the data, this work evaluated the decrease or increase in the success of individual sections from the Vysočina Region in terms of placing in 8th place

at the Championship of the Czech Republic, which a positive or negative answer to the development of athletics in the Vysočina Region.

Keywords: disciplines, races, divisions, categories, movement, Championship of the Czech Republic, yearbooks, Czech Athletic Association

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorem této bakalářské práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Datum.....

Podpis studenta.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce panu PhDr. Petru Bahenskému, Ph.D. za pomoc při vypracování bakalářské práce, dále za cenné rady, zapůjčení materiálů, literatury (poskytnutí informací, dat...). Dále také děkuji své rodině a přítelovi za podporu a pomoc při psaní této práce.

Obsah

1 Úvod	8
2 Teoretická východiska	10
2.1 Charakteristika atletiky	10
2.1.1 Vývoj atletiky v České republice	13
2.1.2 Atletické závody na území České republiky	15
2.2 Atletické disciplíny	16
2.2.1 Běhy – sprinty	16
2.2.2 Běhy a chůze	19
2.2.3 Skoky	21
2.2.4 Vrh a hody	22
2.2.5 Víceboje	23
2.3 Atletika v Kraji Vysočina	24
2.4 Atletické oddíly v Kraji Vysočina	26
2.4.1 TJ Spartak Třebíč	27
2.4.2 Atletika Jihlava	28
2.4.3 TJ Slavoj BANES Pacov	29
2.4.4 TJ Nové Město na Moravě	30
2.3.5 TJ Sokol Velké Meziříčí	32
2.3.6 TJ Jiskra Havlíčkův Brod	32
2.3.7 Batt klub Nové Město na Moravě	33
2.3.8 TJ Jiskra Humpolec	33
2.3.9 Atletika Jemnice	34
2.3.10 TJ CHS Turbo Chotěboř	34
2.3.11 SK Chotěboř	34
3 Cíl, úkoly a výzkumné otázky	35
3.1 Cíl práce	35
3.2 Úkoly práce	35
3.3 Výzkumné otázky	35
4 Metodika	36
4.1 Charakteristika souboru	36
4.2 Design výzkumu	37
4.3 Statistické zpracování	38
5 Výsledky	39
6 Diskuse	61
7 Závěr	64
Referenční seznam literatury	66
Poznámkový aparát	69

1 Úvod

Atletika je považována za královnu sportu, je nedílnou součástí našich životů, protože zahrnuje přirozené pohybové vlastnosti člověka, tj. běhy, chůzi, skoky a hody. Využíváme různorodé pohybové činnosti, jejímž obsahem jsou pohyby cyklické a acyklické. Formuje komplexní pohybový rozvoj dětí a dospělých, je součástí tělesné výchovy na základních a středních školách. Kolébkou již organizované atletiky se stalo antické Řecko.

Cílem této bakalářské práce je analýza vývoje úspěšnosti atletických klubů Kraje Vysočina na základě umístění do 8. místa jejich atletů na Mistrovství České republiky (MČR) v mládežnických kategoriích a v kategorii dospělých v letech 2007–2022 na dráze, mimo dráhu i v hale. Mezi umístění do 8. místa řadíme medailová umístění a umístění od 4. do 8. místa, tudíž hodnotíme prvních osm nejlepších závodníků. Vyhodnocujeme odděleně jednotlivá medailová umístění, a pak umístění od 4.-8. místa. Hodnotící léta byla vybrána z toho důvodu, že Kraj Vysočina vznikl v roce 2000, a až od roku 2007 jsou dostupné výsledky v atletických ročenkách, kde se začala postupně projevovat umístění atletů z Vysočiny na MČR. Některé vybrané kluby vznikaly až po roce 2007 nebo těsně před ním.

V teoretické části nalezneme charakteristiku atletiky, jaké pohyby využívá, jaké obsahuje atletické disciplíny, které jsou dále samostatně popsány. Potom následuje popis atletiky z hlediska koordinačně pohybových schopností, které obsahuje. Celkově kladně působí na komplexní pohybový rozvoj člověka. Následně je stručně nastíněná historie atletiky, první zmínky o atletice v České republice a její vývoj na našem území, jsou zde zmíněny i atletické organizace. Další kapitola se věnuje atletickým závodům, které se konají na území České republiky. Atletika v Kraji Vysočina je další kapitolou, kde nalezneme stručný popis kraje, konkrétně v jakém roce tento kraj vznikl, jaké finanční podpory má tento sport v kraji, jaká významná sportoviště kraj nabízí, a jaké mají jednotlivé atletické oddíly zázemí a vybavení. Poslední zmínkou je atletická organizace KAS, která funguje na území tohoto kraje. Na to navazuje kapitola s popisem atletických oddílů v Kraji Vysočina, jejichž atleti měli umístění do 8. místa na Mistrovství České republiky v hodnotících letech. Zmiňujeme zde 11 oddílů, kterými jsou TJ Spartak Třebíč, Atletika Jihlava, TJ Slavoj BANES Pacov, TJ Nové Město na

Moravě, TJ Sokol Velké Meziříčí, TJ Jiskra Havlíčkův Brod, Batt klub Nové Město na Moravě, TJ Jiskra Humpolec, TJ CHS Turbo Chotěboř a SK Chotěboř. 10 klubů je členem organizace KAS. V této kapitole nalezneme ještě srovnání s ostatními kraji a oddíly v České republice.

Ve výsledkové části vyhodnotíme jednotlivé atletické oddíly v již zmiňovaném kraji z hlediska umístění do 8. místa na Mistrovství České republiky z let 2007–2022. Odpovíme na vytvořené výzkumné otázky. Výsledky vyhodnotíme z grafů, které byly vytvořeny na základě zpracovaných dat. Současně analyzujeme růst nebo pokles umístění klubů, ze kterého zjistíme úspěšnost a budoucí vývoj atletiky v jednotlivých klubech z Kraje Vysočina.

2 Teoretická východiska

2.1 Charakteristika atletiky

Atletika je považována za královnu sportu, současně náleží mezi nejstarší sporty. Je nedílnou součástí našich životů, protože zahrnuje přirozené pohybové vlastnosti člověka, tj. chůzi, běhy, skoky a hody. Atletika využívá různorodé pohybové činnosti, významně se podílí na všestranném rozvoji člověka, zároveň je základem pro další sportovní odvětví. Zajišťuje komplexní pohybový rozvoj dětí i dospělých (Dubský, 2013). Své místo má i ve školní tělesné výchově, velký význam má i jako kondiční a rekreační atletika pro volný čas (Klesnil, 2012). Atletika poskytuje mnoho sociálních hodnot, jakými jsou např. spojování lidí dohromady, je otevřená všem kategoriím, z finančního hlediska je na tom velmi nízce, proto je dostupná pro všechny. Díky mezi národními vztahům funguje vyměňování informací a postupů, které vedou k týmové spolupráci v tomto sportu (Hromčík, 2011).

Atletika obsahuje pohyby cyklické a acyklické i pohyby smíšeného charakteru. Řadí se mezi sporty objektivní, kde výkon a pořadí určují měrné jednotky, které nejsou složité, jsou velmi přesné (Valter & Nosek, 2007). Její disciplíny mají rozdílné zaměření a jsou jak rychlostního, silového tak i vytrvalostního charakteru. V kategorii mužů a žen atletika obsahuje 24 disciplín, ve kterých se závodí na vrcholných soutěžích (Meczlová, 2020). Disciplíny jsou velmi odlišné od sebe, platí pro ně jiné faktory, ať už somatické, technické nebo jiné, proto je dělena do tří skupin, kterými jsou běhy, skoky, vrhy a hody. Kladně působí na základní pohybově-koordinační schopnosti, ale také na koordinační schopnosti, kterými jsou prostorově-orientační, rytmické nebo reakční. V tomto sportu lze nalézt mnoho disciplín, každý si vybere podle svých předpokladů tu svojí (Dubský, 2013).

Atletické disciplíny mají trend neustále se rozrůstající. Atleti plní výkony v jednotlivých disciplínách, které jsou někdy za hranicí lidského chápání. Výkony se posouvají díky vědeckým výzkumům a následným poznatkům, dále pak díky tělovýchovnému lékařství, sociologii a teorii sportovního tréninku (Langer & Kovařík, 1994). Atlet by měl být připravený z tréninkového procesu a péle, výsledky se odrážejí i z ostatních věcí, jakými jsou například plnění životosprávy, hygieny a přípravy na závody (Vlachová, 2013). Sportovní příprava je organizovaná na vědeckém základě,

vrcholoví sportovci se opírají o monitorování pomocí počítačů. Tréninky probíhají pomocí funkčního a biomechanického vyšetření, které formuluje ideální trénink (Hromčík, 2011).

Atletická cvičení naučí jedince sebekontroly, objektivitě a sebekritice. Pomocí cvičení napravujeme jednostrannosti například v zaměstnání i ve škole (Ježková, 2021). Fyzická nečinnost způsobuje celkovou nerovnováhu, poruchy koordinace a oslabení svalové a kosterní soustavy (Vlachová, 2013).

Mnoho sportovních odvětví využívá atletickou přípravu pro zlepšení všeobecné koordinace (Dubský, 2013). Významně přispívá na komplexní účinky člověka, jak na výchovné, vzdělávací tak i zdravotní (Jeřábek, 2008). Teorie atletiky vychází z poznatků biologie, fyziologie člověka, z pedagogiky a psychologie. Měřitelnost výkonů zajistila experimenty, které přispěly ke sledování člověka v oblasti lékařství a společenských věd, tímto došlo k obohacení sportovního lékařství, sportovní pedagogiky, a především obohacení teorie v rámci sportovního tréninku (Klesnil, 2012). Atletické soutěže na amatérské úrovni a atletické hry umožňují předvedení osobního potenciálu každého dítěte.

Atletická pravidla ztotožňují děti s principy fair play. Děti si osvojují nové návyky a dovednosti, které poté využívají v každodenním životě, překonávají překážky, které jim život dává do cesty. Dochází k vytváření vlastní osobnosti (Kojzarová, 2010). Soutěživá atletika umožňuje předvedení potenciálu šikovných i méně šikovných dětí (Hromčík, 2011). Mezi zápory atletiky můžeme zařadit podvádění s dopingem, lékařské manipulování nebo porušování principu fair play, proto byly v 60. letech zařízeny antidopingové zkoušky. Dochází k větším a větším kontrolám atletů, protože přibývají nové látky (Počtová, 2008).

Historie atletiky sahá až do dob pravěku, kde se člověk potřeboval uživit, a využíval k tomu právě pohyb. Avšak kolébkou organizované atletiky se stalo antické Řecko, některé disciplíny si zachovávají svou „antickou“ podobu. Tento sport pochází z řeckého slova áthlon, což znamená boj o cenu (Sadil, 2018). Řecko dalo atletice řád, na tomto území se uskutečňovaly Starořecké hry, které se později změnilly na Olympijské hry. Tyto hry byly pro Řecko velice důležitou událostí (Choutková & Fejtek, 1989). Moderní atletika má kořeny ve Velké Británii, ve druhé polovině 19. století se z Anglie rozšířila na evropskou pevninu i do zámoří (Mahel, 2016). Nejprve v atletice

závodili pouze profesionálové, poté se přidaly skupinky amatérů ze škol a sportovních klubů (Vlachová, 2013). V současnosti je atletika pro profesionální atlety „živitelem“ (Janák, 2012). V 70. a v 80. letech zaznamenala atletika velký rozvoj, stala se velmi oblíbenou kvůli televizi, kdy lidé mají možnost sledovat závody ve stejný okamžik (Klesnil, 2012). Zprvu se atletika dělila na lehkou a těžkou. Lehká atletika se osamostatnila, a proto se u nás používá zkrácený výraz atletika (Počtová, 2008). Na rozvíjení atletiky měla dopad např. kvalita náčiní, atletické prostory a zlepšení měřicí a informační techniky. V posledních letech roste zájem o kondiční atletiku, uplatňuje se také v rekreačních podmínkách (Počtová, 2008).

Atletiku lze rozdělit podle obsahu a zaměření. Atletika kondiční se uplatňuje v mnoha případech ke zlepšení tělesné přípravy v jednotlivých sportovních odvětvích, rozvoji pohybových schopností, které daný sport vyžaduje. Využívají se speciální tréninkové prostředky a tréninkové metody. Atletika zdravotní volí atletická cvičení, která jsou součástí pohybového programu nemocných jedinců v rámci rekonvalescence. V tomto případě je velmi důležitá spolupráce s lékařem a regulace dané zátěže (Klesnil, 2012). Cílem je upevnění zdraví a zlepšení funkčních činností organismu (Šulc, 2021). Atletika školní je složkou tělovýchovného vzdělání, které se prolíná do osnov tělesné výchovy na základních a středních školách. Atletika rekreační se uplatňuje ve volnočasových zájmových aktivitách jedince, přičemž tyto jsou obvykle součástí pravidelného pohybu jedince, není zde zdůrazněný výkonnostní aspekt. Atletika závodní naopak usiluje o podání maximálního atletického výkonu ve vybrané disciplíně. Atletická příprava má několik etap, které se odvíjejí od věku a individuality jedince. Atletika zdravotně postižených pracuje s jedinci, kteří trpí nějakým zdravotním handicapem. Sportují na úrovni rekreační nebo závodní (Klesnil, 2012).

Atletika je celoroční sport provozovaný především na venkovních sportovištích nebo ve volné přírodě na čerstvém vzduchu. Mnoho disciplín nepotřebuje pro provoz nákladná zařízení a náčiní (Vlachová, 2013). Rozlišujeme ji také podle místa konání, kterými mohou být soutěže na dráze, mimo dráhu, soutěže v hale, dále chodecké soutěže, silniční běhy, přespolní běhy a běhy do vrchu (Jeřábek 2008). Můžeme se jí věnovat individuálně. Oblíbenost tohoto sportu vzrůstá díky médiím. Diváci mohou sledovat techniku záznamu, který jim umožní prožívat atletický závod (Počtová, 2008).

Atletické soutěže probíhají po celém světě, jsou velice složité na organizaci. Na soutěžích je potřeba velké množství pořadatelů a organizátorů. Nejdůležitější věcí je pak materiální vybavenost a příprava objektu, na kterém se soutěž pořádá (Langer & Kovařík, 1994). Atleti podávají své nejlepší výkony při významných atletických závodech, kterými jsou Mistrovství České republiky, Mistrovství světa nebo Olympijské hry. Pravidla, která platí na soutěžích, jsou nejdůležitější pro provedení dané disciplíny. Soutěže jsou předepisovány pro jednotlivé věkové kategorie a pro pohlaví mužské a ženské. Věkové kategorie jsou zásadní proto, aby byly šance závodníků vyrovnané, proto Evropská atletická asociace rozlišuje závodníky podle věku a podle pohlaví (Jeřábek, 2008). V České republice je vytvořen systém mistrovských soutěží, které se rozdělují na soutěže družstev a soutěže jednotlivců (Počtová, 2008). V dnešní době ztrácí tento sport význam zapříčiněný společenským stavem hlavně ve sportovní praxi. Na školách je atletika součástí výuky, v klubech je provozována s velkým nadšením (Vlachová, 2013).

2.1.1 Vývoj atletiky v České republice

Na českém území jsou první zmínky o atletice již v době Rakouska-Uherska. Atletika zaznamenala prudký rozvoj v 70. a 80. letech minulého století, kdy bylo zřízeno středisko vrcholového sportu (Počtová, 2008). Atletické sportovní výkony rostly po 2. světové válce, protože v průběhu poválečného období nebyly vhodné podmínky pro provoz sportu. Došlo k vzestupu výkonnosti kvůli změnám v technice a zavedení pravidel pro jednotlivé disciplíny (Vlachová, 2013). Stadiony měly škvárový typ dráhy, a bylo jich velmi málo. V 60. letech byl zaznamenán růst výstavby stadionů, dále přišly na řadu atletické haly. V 19. století byla atletika spojena s tělocvičnou organizací Sokol. V roce 1882 vznikl první atletický klub v Čechách (Janák, 2012).

První organizací se stala Česká amatérská atletická unie (ČAAU) v roce 1987. Ve stejném roce se začíná psát historie organizované české atletiky. Poslední organizací se stal v roce 1993 Český atletický svaz (ČAS), který plní své funkce až do současnosti (Sadil, 2021). ČAS je jediným představitelem atletiky a samosprávným sdružením, který je členem Mezinárodní asociace atletických federací (IAAF) se sídlem v Monte Carlu a Evropské atletické asociace (EAA) ve švýcarském Lausanne (Počtová, 2008). Je členem Evropské atletiky (Vytačilová, 2018). Mezinárodní asociace atletických federací (IAAF) byla jmenována v roce 1913, přísluší jí místo mezi nejsilnějšími sportovními

federacemi (Počtová, 2008). Je členěna na 6 kontinentálních asociací. Přísluší jí místo mezi nejrozsáhlejšími sportovními federacemi na světě (Janák, 2012). IAAF zveřejnila mezinárodně platná závazná pravidla atletických soutěží, umožňující nejobjektivnější srovnání výkonů atleta bez ohledu na to, kdy a kde se soutěž odehrává (Kojzarová, 2010).

Atletická pravidla jsou velice rozmanitá, protože atletika je široký sport, dodržování pravidel a správné použití jich je pro jednotlivé atletické disciplíny důležité (Kojzarová, 2010). Do všeobecných atletických pravidel řadíme rozdělení do věkových skupin, přihlášení do soutěže, oblečení a závodní obuv, napomáhání závodníkům, které je jedno z nejčastějších porušovaných pravidel a protesty týkající se výsledků nebo průběhu disciplíny (Kojzarová, 2010).

Mezinárodní atletická federace stanovuje finálové umístění, kterému odpovídá prvních 8 závodníků. Toto finálové umístění je bodováno Českým atletickým svazem při hodnocení oddílů (Sadil, 2021).

Český atletický svaz sdružuje atletické oddíly a kluby na území České republiky. Zahrnuje 79 tisíc členů ve 350 oddílech a klubech. Sídlí v Praze na Strahově (Sameš, 2021). Základním subjektem jsou atletické oddíly a kluby, jejichž nejvyšším orgánem je valná hromada a jí volený výbor. K atletické činnosti vydává výbor ČAS interní předpisy (Janák, 2012). Hlavním účelem činnosti Českého atletického svazu je obecné zajišťování atletiky, zejména organizovat atletické závody na území ČR, zajišťovat reprezentační družstva a účastnit se mezinárodních závodů. ČAS podporuje atletiku od útlého věku dětí až po kategorii veteránů. Je oporou sportovců ve vzdělávací sféře i po sportovní stránce (Vytlačilová, 2018).

Zastupuje atletiku v Českém olympijském výboru a v dalších organizacích. Ve struktuře ČAS činí čtrnáct krajských atletických svazů ČAS. Český národ se výrazně posunul se svými sportovními výkony. Dodnes jsou drženy světové rekordy českými atlety například Emilem Zátopkem, Janem Železným nebo Jarmilou Kratochvílovou. Čeští reprezentanti spadají pod nejlepší na evropském kontinentu. Díky prestiži, přijíždějí do České republiky závodit nejlepší závodníci světa (Český atletický svaz, 2023).

Co se týče materiálně-technické základny české atletiky, jsou stanoveny přesné podmínky pro tvar a délku atletických stadionů. V 19. století začala sportoviště vypadat

obdobně jako dnešní stadiony. Halová atletika je méně dostupná než venkovní. První hala vznikla v roce 1967 v Jablonci nad Nisou. V České republice jsou vystavěny pouze čtyři atletické haly, dvě v Praze, jedna již zmíněná v Jablonci, a jedna v Ostravě. Pro atletické tréninky se využívají i atletické tunely, těch je na našem území také malé množství. Pouze 87 stadionů splňuje parametry, kterými jsou 400 m dlouhá atletická dráha, umělý povrch a vybavení sektory, z toho pouze 29 stadionů má 8 drah (Sadil, 2021). Výstavba atletického zázemí v současné době probíhá pouze cíleně pro potřeby atletických oddílů, není nutné razantní rozšiřování zmíněného zázemí. Je však potřeba rekonstruovat a modernizovat atletické stadiony, které byly vystaveny před rokem 2000. Atletické zázemí v České republice je značně diferenciováno, nejlepší situace je v Praze, dále pak ve Středočeském a Jihočeském kraji (Sadil, 2021).

2.1.2 Atletické závody na území České republiky

Atletické závody na našem území dělíme na mistrovství České republiky a mítinky. Mistrovství ČR organizuje ČAS, který každý rok pořádá šampionáty např. halová mistrovství, mistrovství na dráze a mistrovství mimo dráhu. Akce jsou bohaté na mezinárodní prestiž s nejlepšími atlety světa (Sameš, 2021). Jednotlivá mistrovství jsou dělena na věkové kategorie. Český atletický svaz vybírá místa na pořádání šampionátů na některém ze svých jednání Výboru. I tady rozhoduje vybavenost stadionu, např. halové šampionáty se konají pouze v Praze. Na Mistrovství ČR usilují atleti o získání medailových zisků, finanční odměny nejsou pro atlety žádné (Kříž, 2007). Mistrovství ČR je každoroční nejvyšší soutěž, na kterou se kvalifikují atleti splněním limitu. První Mistrovství České republiky se konalo v roce 1970 (Janák, 2012).

Druhou kategorií jsou atletické mítinky, které organizují soukromé subjekty, lze tedy říct, že atletický mítink může pořádat kdokoli. Mítinky se dále dělí na „regulérní“ a „exhibiční“. Organizace mítinku je finančně a organizačně nákladná. Atletům se vyplácí finance. Mezi již zažité mítinky na území České republiky řadíme např. „Zlatou tretru“, „Memoriál Josefa Odložila“ nebo „Pražskou tyčku“ (Kříž, 2007).

Do mezinárodních soutěží zařazujeme soutěže jednotlivců, kterými jsou např. Olympijské hry, Mistrovství světa, Kontinentální mistrovství nebo také Mezinárodní mítinky. Atletika není pouze individuální sport, má také soutěže družstev, do kterých řadíme např. Evropský pohár, víceboje nebo mezistátní utkání (Kříž, 2007). Česká atletika je považována na špičku v pořádání světových soutěží (Sameš, 2021).

2.2 Atletické disciplíny

Atletika obsahuje několik desítek disciplín, které se odlišují od sebe svým specifickým výkonem. Pro jednotlivé disciplíny platí odlišné faktory, jak už somatické, technické nebo jiné (Dubský, 2013).

V disciplínách se využívá pohyb rovnoměrně zrychlený, rotační a pohyb rovnoměrný (Valter & Nosek, 2007).

Na atletické disciplíny se hledí z mnoha pohledů. Pohled historický znázorňuje vývoj techniky a růst výkonnosti dané disciplíny. Současně se sleduje začlenění disciplíny do jednotlivých soutěží a závodů. Pohled anatomicko-biomechanický souvisí se somatickými předpoklady, které má jedinec pro danou disciplínu. Fyziologický pohled udává fyziologické možnosti organismu jedince, sleduje odezvu organismu na zátěž. Psychologický pohled sleduje samotného jedince z pohledu jeho osobnosti, adaptace, emocí nebo jeho motivace, které mohou ovlivňovat samotný výkon, a často ve sportu rozhodují. Technologie disciplíny závisí na materiálu, které daná disciplína potřebuje. Posledním pohledem je sportovní trénink, který hodnotí atletickou přípravu zahrnující plánování, vyhodnocování, evidenci a samotné složky přípravy (Valter & Nosek, 2007). Veškeré atletické disciplíny měříme, proto se tento sport řadí mezi tzv. měřené sporty (Langer & Kovařík, 1994). Některé atletické disciplíny mohou vést k odstranění jednostranného zatížení jedince (Ježková, 2021).

Disciplíny, které se provádí, jak na dráze, tak i mimo dráhu, například v hale jsou: sprinty a překážkový běh, běhy na střední a dlouhé tratě, chůze, skoky, vrhy a hody, víceboje. V atletice probíhají běhy a chodecké soutěže i mimo dráhu, kterými jsou silniční běhy, běhy do vrchu, přespolní běhy a chodecké závody na dráze a mimo dráhu. Jak již bylo zmíněno, běžecké disciplíny rozdělujeme na sprinty, které se startují z bloků a běhy na delší vzdálenost, které se z bloků neshodují. Hranicí je 400 m. Disciplíny se dělí podle kategorií a pohlaví, jak už bylo zmíněno v minulých kapitolách. (Langer & Kovařík, 1994).

2.2.1 Běhy – sprinty

Běh je základní lidskou lokomocí. Charakteristický letovou fází, kdy po okamžiku odrazu běžec zcela ztrácí kontakt s podložkou. Kvalita běhu je definována délkou zmiňované letové fáze a délkou kroku, který je dán fyziologickými rozsahy a anatomickou stavbou jedince. Každý běh má svoji funkční náročnost (Šulc, 2021).

Opakuje se zde základní prvek s cyklickým charakterem, kterým je běžecký krok. Atlet usiluje o to, aby se vyvaroval vertikální i horizontální výchylce těžiště (Valter & Nosek, 2007). Běhy se vyvíjí od roku 1890, běhy se zdokonalovaly i zhoršovaly, stagnace nastala během válečných let (Kučera & Truksa, 2000). Pro zlepšení této disciplíny byl zapotřebí nácvik běžecké techniky. Při běžecké technice u hladkých běhů klasifikujeme dva typy, šlapavý běh a švihový způsob běhu.

Šlapavý běh využíváme k rozvinutí rychlosti, jedinec usiluje o běh po špičkách, evidujeme změnu délky a frekvence kroku. Využití tohoto způsobu je například v překážkových bězích na startu, poté sportovec mezi překážkami vyžívá švihový způsob (Valter & Nosek, 2007).

Švihovým způsobem běhu udržujeme rychlost běhu, kterou jsme doposud vyvinuli. Používáme zde práci kotníků. Délka a frekvence kroku je konstantní, nevidujeme žádnou změnu. Využíváme ekonomičnost a setrvačnost pohybu. V průběhu běhu má nejdelší zastoupení. U sprintů ho využíváme v přímém běhu, v zatáčce a při doběhu. Běh v zatáčce je obtížnější v překonávání odstředivé síly (Valter & Nosek, 2007).

V bězích na krátké tratě je důležitá technika, v závodu však nehraje tak velkou roli jako startovní reakce o akceleraci, maximální rychlost a vytrvalost. Sportovec by měl mít klidnou mysl a měl by být odolný vůči vnějším rušivým elementům kolem něho (Millerová, Hlína, Kaplan & Korbel, 2001).

Sprinterské tratě neboli běh na krátkou trať se počítají do vzdálenosti 400 m včetně, což je jeden atletický ovál. Vždy se startují z bloků z nízkého startovního postavení a závodník celou trať běží ve své dráze. Na větších závodech se využívají zátěžové bloky, které umožňují zjistit, zda atlet nevyběhl dříve, než padl startovní výstřel (Meczlová, 2020). Startovní postoj se v průběhu mnoha let měnil, hlavně v opoře nohou. Startovním signálem se stal výstřel z pistole (Valter & Nosek, 2007). Krátké tratě se odlišují svou vzdáleností, výkonností, intenzitou a tréninkem. Mezi tyto běhy řadíme 60 m, 100 m, 200 m, 300 m a 400 m, zároveň jsou to tělesná cvičení cyklická, kdy člověk musí vyvinout maximální intenzitu, a má za úkol zvládnout trať za co nejkratší časový úsek. Běh na 100 m se startuje z rovné čáry, naopak běhy na 200 m a 400 m mají tzv. hendikepy od vnitřní po vnější dráhu kvůli vyrovnání délky tratě, aby

byla pro všechny běžce stejně dlouhá (Meczlová, 2020). Do sprinterské kategorie řadíme i překážkové a štafetové běhy (Dubský, 2013).

Překážkový běh je smíšenou pohybovou činností. Vznikl v Anglii na počátku 19. století, řadíme ho mezi novodobou atletickou disciplínu. Ideální postava překážkáře je štíhlá a vysoká postava, krátký trup, ale dlouhé nohy (Rubáš, 1996). Krátké překážkové běhy vyžadují maximální soustředění, chyba může vést k pádu. Překážky může sportovec porazit, ale nesmí opustit svou dráhu. Noha atleta nesmí být přenášena vedle překážky nebo pod překážkou (Meczlová, 2020). Nad překážkou je důležitý minimální výkyv těžiště těla (Valter & Nosek, 2007).

Po odrazu následuje letová fáze, kde je dominantní klouzavý pohyb nohou přes překážku, horní část těla nerotuje a poslední částí je přechod do pohybu vpřed. Závodníci usilují o co nejrychlejší dokrok za překážku v co nejkratším čase (Rubáš, 1996).

Technicky se jedná o velmi náročnou disciplínu atletiky, dochází ke kombinaci cyklického a acyklického pohybu. Cílem je překonat různý počet překážek, které jsou jinak vysoké a uběhnout trať v co nejkratší době. Technika se musí dlouho trénovat, aby došlo k dokonalému rytmu mezi překážkami (Meczlová, 2020). Atlet musí mít schopnost rytmizační (Rubáš, 1996).

Dlouhé překážkové běhy se běhají na sedm a půl kola atletického oválu, kdy je na trati rozestavěno pět překážek a jeden vodní příkop. Překážky jsou vysoké jako na překážkový běh na 400 m, jsou širší a větší. Atleti smějí na překážku stoupnout a odrazit se z ní (Meczlová, 2020).

Štafetový běh je kolektivní závod, kdy cílem je překonat vzdálenost v nejkratším čase spoluprací několika běžců, kteří si předávají štafetový kolík (Rubáš, 1996). První zprávy o štafetových bězích se datují ke konci 19. století. Dříve se běhaly štafetové běhy s nestejně dlouhými úseky. Štafetový běh se běžel poprvé na olympijských hrách v roce 1908 v Londýně (Nepomucký, 2008). Jedná se o jedinou disciplínu, která nemá svého specialistu, je to týmová práce (Rubáš, 1996). Štafetové běhy 4x100 m a 4x400 m se skládají z určitého počtu členů, kteří běží každý svůj úsek z celkové trati. Dochází k předávce štafetového kolíku po proběhnutí úseku a předání kolíku dalšímu členovi. Štafetový kolík se musí předat v předávacím území, které je stanoveno pravidly ČAS. Ve štafetách většinou závodí překážkáři nebo dálkaři, samozřejmě i ostatní atleti

(Rubáš, 1996). Cílem štafetového běhu je proběhnutí posledního člena štafety cílem s kolíkem v ruce (Nepomucký, 2008). Kolík musí být v průběhu závodu nesen v rukách jednotlivých členů, pokud upadne, musí ho zvednout ten člen, kterému upadl. Po předání kolíku musí závodníci setrvat ve svých dráhách. Faktory ovlivňující štafetový běh mohou být rázu somatického, fyziologického, motorického a psychického (Nepomucký, 2008). Hraje tu i významnou roli komunikace mezi členy štafety, která u jiných běhů nehraje tak významnou vlastnost. Komunikace napomáhá k hladké předávce kolíku. V současnosti se řadí mezi velice populární atletické disciplíny (Rubáš, 1996).

U sprinterských štafet 4x100 m se musí kolík předat mezi závodnicemi v co nejvyšší rychlosti. Předání kolíku vyžaduje vysokou úroveň pohybových dovedností členů a individuální sprinterskou výkonnost. Úspěšnost předávek se odvíjí od dlouhodobé přípravy předávky mezi dvěma závodnicemi, jedná se o pohybovou činnost, která je prováděna ve vysoké rychlosti (Nepomucký, 2008). Atleti procházejí třemi vývojovými etapami pro jejich dostatečné připravení. První etapou je individuální dovednost závodníka, aby se jeho pohyb zautomatizoval. V následující etapě se uskutečňuje nácvik předávky. Poslední etapa je diferenciovaná příprava a specializování se na určitou část štafety (Rubáš, 1996).

Štafetové běhy se startují z polonízkého a polovysokého postavení (Valter & Nosek, 2007). První část štafetového běhu je od startu do zatáčky, bloky jsou postaveny do tečny, kolík se drží dvěma až třemi prsty, zároveň se dotýká dráhy. Druhou částí je protilehlá rovinka. Poté je úsekem zase zatáčka. Závěrečnou částí je cílová rovinka. Předávky provádíme buď vrchním nebo spodním obloukem a většinou vždy křížem, z levé ruky do pravé a naopak. Při vrchní předávce běžec přebírá štafetu a má otočenou dlaň vzhůru. Při předávce spodem má běžec otočenou dlaň dolů (Rubáš, 1996).

2.2.2 Běhy a chůze

Do této kategorie řadíme běhy na střední a dlouhou vzdálenost, jedná se tedy o tratě, které jsou delší než 400 m. Po zavedení nových tréninkových metod docházelo ke zlepšování středních i dlouhých tratí. Změny přicházely v technice, ve frekvenci a délce kroku. Na rozdíl od sprintů se startuje bez bloků, a sportovec neběží ve své dráze celou trať. Startuje se z polovysokého startu až vysokého postavení. Po první

zatáčce smějí své dráhy opustit a sbíhají do první dráhy (Meczlová, 2020). Organismus zde získává energii za aerobních procesů (Dubský, 2013). Kategorie obsahuje běh na 800 m, 1500 m, 5000 m, 10 000 m, 3000 m překážek, půlmaratony a maraton. Tyto běhy jsou nejdelší běžecké vzdálenosti. Důležitou součástí je technika běhu a spořivost pohybu, tím se dá dosáhnout, že se stupňuje frekvence švihové techniky (Jirka, et. al., 1990). Prověřuje se kondice a vytrvalost atleta, kteří trénují týdně a naběhají spoustu kilometrů. Velkou roli tu hraje vůle sportovce a dobré rozvržení sil (Meczlová, 2020). Na běžce působí spousta aspektů, jak z psychologického, tak i ze somatického hlediska. Ne každý se může stát běžcem na vrcholové úrovni, atlet si hlídá svoje tělesné proporce, zdravotní stav a psychologickou rovnováhu. Výchova běžce je druhým aspektem. Atlet musí obětovat svůj čas kvůli častým a náročným tréninkům, být připravený a psychicky odolný na dlouhodobé zatížení a překonávání překážek v tréninku. Tlak na běžce dopadá i v rámci sociálního zázemí (Kučera & Truksa, 2000).

Maraton je disciplínou běžeckou, je řazen do dlouhodobé vytrvalosti, který trvá více než dvě hodiny. Velkou roli zde hrají somatické faktory. Maratonu se účastní dva typy lidí. Prvním typem jsou ti, kteří chtějí maraton vyhrát a pokořit světový rekord. Druhým typem jsou atleti, kteří chtějí maraton uběhnout do stanoveného času (Šmiták, 2006).

Závodní chůze spadá do kategorie vytrvalostní, zde se pravidelně opakuje jeden pohyb. Do chodeckých tratí řadíme 20 km a 50 km. Dochází ke střídání levé a pravé nohy, které se ale zároveň musí neustále dotýkat země. Hodnotí se výkon, ale také provedení chodcova kroku (Lapka, et. al., 2001). Při kroku by měla být noha vždy v kontaktu se zemí a koleno opěrné nohy by nemělo být ohnuté (Lapka, et al., 2001).

Kvůli její vzdálenosti není tato disciplína vůbec jednoduchá, i když se na první pohled může zdát snadnější. V závodě mužů je trať dokonce delší než maraton. Celý závod je sledován rozhodčími, kteří se soustředí na techniku chůze, přičemž musí být jedna noha stále propnutá a na zemi. Při porušení je závodníkovi ukázán žlutý terčík, který ho má informovat o tom, že při dalším porušení pravidel bude diskvalifikován (Meczlová, 2020).

2.2.3 Skoky

Podle toho, jak měříme výkon, lze skokové disciplíny rozdělit na horizontální skoky (tj. trojskok a skok daleký) a vertikální skoky (tj. skok vysoký a skok o tyči). Tyto skokanské disciplíny jsou mistrovské pro muže a ženy (Jeřábek, 2008).

Atletické skoky vznikly na základě potřeby zábavy. Skoky jsou definovány jako krátkodobé technické disciplíny, jedná se o silově rychlostní disciplíny, jejichž výkon je ovlivněn koordinačními schopnostmi jedince (Šulc, 2021). Cílem těchto disciplín je to, do jaké dálky nebo výšky dostaneme těžiště těla po odrazu, na jakou dráhu se dostane těžiště po odrazu. Tímto dostaneme maximální hodnotu výkonu. Disciplíny vyžadují dynamickou sílu dolních končetin a zachování horizontální rychlosti. Skokani mají především ektomorfní a mezomorfní tělesný somatotyp, měly by ve svazech převyšovat rychlá svalová vlákna (Velebil, Krátký, Fišer & Prišćák, 2002). Pro jednotlivé skoky jsou charakteristické rychlost a úhel vzletu. Při skoku do dálky, trojskoku, ale i při skoku o tyči sportovci využívají maximální rozběhovou rychlost.

První skokanskou disciplínou byl skok vysoký. Bez mnoholetého tréninku techniky a přípravy by současní skokani neměli šanci skočit přes 230 cm a výš. U skoku vysokého je náběhová rychlost nižší, rozběh je kratší a je více zaměřen na správnou techniku. Vyžaduje se vysoká přesnost a stabilita provedení ve více pokusech (Jeřábek, 2008). Klade se důraz na vyšší náročnost z pohledu koordinačních schopností (Šulc, 2021). Atleti mají na postupnou výšku tři pokusy, laťky se mohou dotknout, ale nesmí spadnout (Meczlová, 2020). Skok vysoký se neustále měnil, probíhaly změny v určitém časovém pásmu (Velebil et al., 2002).

Skok o tyči se objevil poprvé na závodech v roce 1866 v Anglii. Došlo k výměně z dřevěných tyčí za lehké hliníkové, které zvětšily eleganci a výkon atleta. V současnosti vidíme u závodníků pružné laminátové tyče. Pro lepší výkony došlo také ke zlepšení doskočiště, aby nebylo pro atlety takovým rizikem (Velebil et al., 2002). Při skoku o tyči využívají sportovci tyč, která jim pomáhá dostat se do velkých výšek, po zapadnutí tyče do speciálního místa vymrští atleta do vzduchu, kde musí překonat laťku. Vyžaduje se po atletovi velká odvaha (Meczlová, 2020).

Skok daleký je řazen do nejstarší technické atletické disciplíny, který má smíšený pohybový charakter (Valter & Nosek 2007). Využívá pro rozběh a odraz dynamickou sílu. Dokonalé spojení mezi rozběhem a odrazem. Cílem atleta je doletět,

co nejdál. Dálkaři se odráží z odrazového prkna, pokud se odrazí za ním, pokus je neplatný (Meczlová, 2020). Má čtyři fáze: rozběh, odraz, let a doskok (Valter & Nosek, 2007).

Trojskok přišel na řadu v 19. století (Velebil et al., 2002). Skládá se ze tří skoků, vyžaduje po atletovi dobrou obratnost, rovnováhu a sílu. Tato disciplína se podobá skoku dalekému, sportovec však musí udělat tři skoky, při prvním skoku se odrazí a dopadne na stejnou nohu, při druhém skoku dopadne na opačnou nohu, a při poslední třetím skoku doskočí do doskočiště (Meczlová, 2020).

2.2.4 Vrh a hody

Zásadní rozdíl mezi vrhem a hodem je v tom, jak se náčiní zrychluje a vypouští. Při vrhu je loket vrhací paže vždy za náčiním. Vrhač při vrhu tlačí a drží kouli u krku. Při hodu je loket vrhací paže před náčiním, daleko od těla (Jeřábek, 2008).

Vrhy a hody řadíme mezi technické a silově rychlostní disciplíny. Důraz je kladen na precizní zvládnutí techniky a úroveň silových a rychlostních schopností sportovce. Výkon je ovlivněn tělesnou hmotností a výškou sportovce (Šulc, 2021). Na silové schopnosti ohledně tíhy nejvíce působí vrh koulí a hod kladivem (Valter & Nosek, 2007). Náčiní po vypuštění probíhá buď po kruhové nebo přímočaré trajektorii, dostává se do pohybu sunem, otočkami nebo rozběhem. Přímočarou trajektorii využívá hod oštěpem, kruhové pak hod diskem nebo kladivem, jediným vrhem je vrh koulí. Hlavním znakem je postupné zapojování svalových skupin (Valter & Nosek, 2007).

Nejmladší vrhačskou disciplínou je vrh koulí, kdy vrhač musí na malé ploše v krátkém čase náčiní dát do nejvyšší rychlosti. Dbáme na vysokou bezpečnost (Valter & Nosek, 2007). Při vrhu koulí je vrhač ovlivněn hmotností a jeho aktivní svalovou hmotou. Provádí se dvěma technikami. První technikou je „sun“, druhou technikou je pak „otočka“, která je u vrcholových sportovců více využívána. Technika „sunu“ je z hlediska koordinace lehčí a je nejrozšířenější technikou (Šulc, 2021). Techniky v této disciplíně zaznamenaly největší změny (Valter & Nosek, 2007). Koule se nesmí házet. Vrhači využívají vrhačský kruh (Meczlová, 2020). Hmotnost vrhačů je největší ze všech atletů. Měl by být vysoký, mít široká ramena a velkou flexibilitu v kloubech (Jeřábek, 2008).

Hod kladivem probíhá v kruhu, ze kterého se kladivo odhazuje, je možné udělat při odhodu několik otáček, aby náčiní získalo pohybovou energii. Využívá se kovová koule připevněná silným kovovým drátem (Meczlová, 2020).

Hod diskem závisí na perfektně provedeném odhodu, kdy se disk nesmí ve vzduchu převracet, protože daleko neodletí. Využívá se stejně jako při hodu kladivem kruhu, který je obklopen klecí, kde se provede otočka, při které disk získá pohybovou energii. Diskaři mají rozpažené obě ruce (Meczlová, 2020). Jedná se o nejstarší olympijskou disciplínu v atletice (Valter & Nosek, 2007).

Hod oštěpem a míčkem (u žakovských kategorií) se provádí vrchním obloukem jednou rukou. V obou disciplínách je rozdílné držení náčiní (Valter & Nosek, 2007).

Při hodu oštěpem má k dispozici závodní rozběh, který je zakončený odhodovým obloukem, od které musí oštěpař odhodit náčiní. Současně se musí trefit do vymezené výšeče. Oštěp musí dopadnout hrotem napřed a musí zanechat značku (Meczlová, 2020).

Žactvo má pak hod míčkem. Tato disciplína je velmi podobná hodu oštěpem. Mezi záporné faktory v hodu míčkem řadíme většinou nesprávný pohybový stereotyp hodu (Šulc, 2021). Ohledně techniky je řazen do méně náročných disciplín (Valter & Nosek, 2007).

Cílem disciplín je odhodit nebo odvrhnout náčiní, co nejdál. Je zde potřeba vynaložit maximální úsilí během krátkého časového intervalu. V odhodové fázi je důležitý dynamický přeskok (Šimon, et. al., 2004). Disciplíny představují samostatnou skupinu, a nejde se je naučit ze dne na den. Materiální výbava je zde na prvním místě. Sportovci budují motorickou dovednost a individuální techniku. Jednotlivé kategorie mají dané váhové složení vrhačského materiálu (Šimon et al., 2004).

2.2.5 Víceboje

Víceboje v atletice jsou charakteristické tím, že jednotlivé disciplíny jsou přesně dané a jejich plnění provází atleti ve dvou po sobě jdoucích dnech (Jeřábek, 2008).

Mužský desetiboj se skládá z běhu na 100 m, skok daleký, vrh koulí, skok vysoký a 400 m, ve druhém dnu pak 110 m překážek, hod diskem, skok o tyči, hod oštěpem a běh na 1500 m (Jeřábek, 2008). Vítěz desetiboje je považován za atletického krále. Desetiboj je pro diváky velice zajímavou disciplínou, ve které se představuje mnoho

atletických disciplín. Tato disciplína je velmi náročná na organizaci a přípravu, proto se objevuje jen na velkých soutěžích (Ryba, 2002).

Ženy mají na programu sedmiboj skládající se z běhu na 100 m překážek, skok vysoký, vrh koulí, 200 m, a ve druhém dni pak skok daleký, hod oštěpem a 800 m (Jeřábek, 2008). Sedmiboj je poměrně mladou disciplínou, mladší než desetiboj. Sedmiboj je zjednodušená disciplína, která se přizpůsobila ženám. Jsou zde větší časové intervaly mezi disciplínami určené pro odpočinek, psychickou přípravu a pro regeneraci ženského organismu (Ryba, 2002).

Výkony sportovců se bodují po každé jednotlivé disciplíně podle vícebojařských tabulek, následně se body sečtou a je dán konečný výsledek. Důraz je kladen na výdrž atleta v desetiboji a sedmiboji a ovládní všech disciplín na slušné úrovni. Vítězem se stává ten, který nasbírá nejvíce bodů ze všech deseti disciplín (Meczlová, 2020). Vícebojař musí být vytrvalostně schopný, musí být schopen se koncentrovat na dynamické disciplíny i v únavě, jsou pro něj podstatné i rychlostně-silové schopnosti (Jeřábek, 2008). U těchto disciplín je nejvíce vidět všestrannost sportovce. Je velmi důležité, aby sportovec po jedné nepovedené disciplíně nezačal přemýšlet negativně, protože v dalších disciplínách může nahnat ztracené body (Ryba, 2002).

2.3 Atletika v Kraji Vysočina

Kraj Vysočina se řadí mezi největší regiony České republiky, jehož rozloha činí 6 800 km². Kraj vznikl 1. lednu 2000 z pěti okresů, které patřily do tří různých bývalých krajů – Jihlava, Třebíč a Žďár nad Sázavou patřily do Jihomoravského kraje, Pelhřimov pak do Jihočeského a Havlíčkův Brod do tehdejšího Východočeského kraje (Český statistický úřad, 2014). Je charakteristický členitostí povrchu, nadmořské výšky a také malou hustotou osídlení. Krajským městem je město Jihlava.

Sportovní aktivity jsou rozmanitou oblastí v kraji včleněné do koncepce volnočasových aktivit (Beneš, 2014). Sport v tomto kraji začal být podporován od roku 2002, kdy byl zřízen Fond Vysočiny. Začaly být podporovány různé oblasti včetně sportu. Atletické kluby však nejsou finančně dobře vybaveny. Peníze přitékají většinou pouze z členských příspěvků (Šnajdrová, 2011). Podpora sportu v kraji je rozdělena do dvou částí. První je podpora z Fondu Vysočiny, druhá část jsou pak dotace financované přímo z kraje. V kraji byla vybudována významná sportoviště, např. fotbalový stadion

Jihlava, atletický stadion Jihlava, biatlonový areál v Novém Městě na Moravě nebo fotbalový stadion v Třebíči (Kintr, 2016). Atletika je v Kraji Vysočina trošku „popelkou“, nedává se jí tak velký význam jako například fotbalu nebo hokeji. Jak již bylo zmíněno, není ani tak finančně podporována jako ostatní sporty z Vysočiny.

V Kraji Vysočina nalezneme pouze 30 sportovišť, má tedy jedno z nejmenších zázemí, co se týče počtu (Sadil, 2021). Nízký počet sportovišť kompenzují vybavením a rozmístěním po kraji. Pět stadionů se může chlubit 400 m dlouhou dráhou s umělým povrchem a sektorovým vybavením. Bohužel stejně jako ve většině krajů zde chybí kvalitní halové zázemí, nenalezneme tu ani jednu halu, tunel nebo halové sportoviště pro atletický trénink (Sadil, 2021). Většina klubů využívá místní tělocvičny. Tento kraj není příliš dobře proslavený atletikou, v posledních patnácti letech jich z 15 klubů vznikla polovina (Šnajdrová, 2011).

Okresy v Kraji Vysočina mají velmi podobné atletické podmínky. Atletické stadiony se nachází především v okresních městech. Okres Pelhřimov má v blízkosti Pacovský atletický stadion, Žďár nad Sázavou postrádá dráhu, která by měřila 400 m. Vybavený stadion je ve Velkém Meziříčí. Špatné klubové zázemí má Atletika Okříšky a SK Žirovnice (Sadil, 2021).

Kategorií s největším podílem členů jsou přípravky, poté pak kategorie dospělých. Od počtu přípravek členové jednotlivých kategorií klesají (Sadil, 2018). Sprinterská výkonnost je na Vysočině nejhorší v porovnání s celou Českou republikou (Šnajdrová, 2011).

Trenérská komunita v tomto kraji je na velmi nízké úrovni. Většina trenérů jsou učitelé ze škol, pouze výjimky mají nejvyšší trenérskou licenci. Větší část trenérů představují bývalí atleti. Profesionálního trenéra zde bohužel nenaleznete. Tréninkové skupiny jsou tvořeny nejméně dvaceti členy, tudíž je velmi obtížné věnovat se každému členovi individuálně, potenciální talentovaní atleti nemají možnost speciální pozornosti trenéra (Šnajdrová, 2011).

Krajský atletický svaz Vysočiny (KAS) eviduje 21 atletických oddílů. Spadá k nejmenším svazům v České republice a nalezneme zde 2 486 členů. První klub byl založen v roce 1920 v Třebíči (Šnajdrová, 2011). Okresy vykazují značné rozdíly, např. okres Jihlava eviduje tři atletické kluby, ve Žďáře nad Sázavou jich je sedm. Tři obce v kraji evidují dva kluby, jimiž jsou již zmíněný Žďár nad Sázavou, Nové Město na

Moravě a Chotěboř (Sadil, 2018). Největším oddílem v KAS je TJ Spartak Třebíč, zde je registrovaných 923 členů, což je skoro polovina základny KAS. Druhým největším oddílem je pak Atletika Jihlava. Naopak mezi nejmenší oddíly můžeme řadit SK Žirovnice a SK ANTE Žďár nad Sázavou, oba oddíly mají shodně 8 členů (Sadil, 2018).

2.4 Atletické oddíly v Kraji Vysočina

Ve srovnání s ostatními krajskými atletickými svazy v České republice se krajský atletický svaz Vysočiny řadí mezi nejmenší v ČR, eviduje 21 atletických oddílů, které reprezentuje 2 486 členů. 8 oddílů eviduje méně než 40 registrovaných členů, jak již bylo zmíněno výše (Sadil, 2018).

Za Českou republiku závodí 78 756 atletů, převažují mužské kategorie nad ženskými. Kategorie přípravek řadíme mezi nejpočetnější kategorie všech svazů až na oddíl Prague International Marathon, zde jsou nejpočetnější kategorií dospělý, dominanci má mužská kategorie, která představuje 50 % mužské kategorie v celé České republice. Kategorie mužů převažuje ještě v Jihomoravském a Olomouckém krajském atletickém svazu. S vzrůstajícím věkem klesá členská základna kategorií. Z hlediska členské základny převažuje Praha, která má největší členskou základnu v ČR s 28 638 členy, eviduje i nejvyšší počet atletických oddílů (49). Dalšími krajskými svazy, které svou velikostí převyšují ostatní, jsou Středočeský, Jihomoravský, Moravskoslezský a Liberecký krajský atletický svaz (Sadil, 2018). Ostatní krajské atletické svazy mají od 2 500 do 3 500 registrovaných členů. Pod 2 500 členů má Karlovarský krajský atletický svaz, který se řadí se Zlínským krajským atletickým svazem mezi nejmenší v České republice. Okres Jeseník je jediným okresem, kde není ani jeden atletický oddíl. Jihočeský krajský atletický svaz neeviduje ani jeden oddíl, který by patřil k největším. České Budějovice se však mohou pyšnit sedmi oddíly. Plzeňský kraj řadíme mezi největší kraje České republiky, ohledně atletiky je však jejich členská základna poměrně nízká. Ostatní kraje evidují relativně nízký počet atletických oddílů: Královéhradecký (19), Pardubický (19), Krajský atletický svaz Vysočina (21), Olomoucký (12) a Zlínský krajský atletický svaz (11). Největší zastoupení atletických oddílů je většinou v krajských městech (Sadil, 2018).

V bakalářské práci nalezneme informace pouze z některých atletických oddílů Kraje Vysočina, které vybojovaly na Mistrovství České republiky aspoň jedno umístění

do osmého místa v letech 2007–2022 na dráze, mimo dráhu a v hale. Jedná se o 11 oddílů, kterými jsou Atletika Jemnice, Atletika Jihlava, Batt klub Nové Město na Moravě, SK Chotěboř, TJ CHS Turbo Chotěboř, TJ Jiskra Havlíčkův Brod, TJ Jiskra Humpolec, TJ Nové Město na Moravě, TJ Slavoj BANES Pacov, TJ Sokol Velké Meziříčí a TJ Spartak Třebíč. Některé oddíly už v současnosti nevykazují svoji činnost.

2.4.1 TJ Spartak Třebíč

Začneme největším oddílem v Kraji Vysočina, čímž je TJ Spartak Třebíč, za počátek atletiky tohoto oddílu se považuje rok 1919. Tento oddíl už ve dvacátých letech minulého století vychoval první reprezentanty. Historie je spojena s prvními atletickými závody roku 1919 (Fišera, 2009). Tradice atletiky v tomto městě je stejně stará jako naše republika. První závody se konaly v červnu roku 1919. V roce 1927 atletika v Třebíči ochabovala a postupně ukončila činnost, v této době téměř zanikla. Pro znovuoobnovení atletiky pomohla výstavba Sokolského stadionu. Roku 1943 byl založen oddíl lehké atletiky. V letech 1949-1951 běžel Velkou cenu města Třebíče na 10 000 m Emil Zátopek, který třikrát zvítězil. V roce 1953 došlo k reorganizaci tělovýchovy, vznikla uskupení Slavoj, Spartak, Tatran a borovinská Jiskra. Atletika byla přiřazena Slavoji. O roce 1968 se mluví jako o krizi třebíčské atletiky. V druhé polovině osmdesátých let o sobě dávají vědět mladé naděje, které usilují o návrat na dřívější slávu. Nové období přišlo s příchodem Vratislava Fišery. Nový a současný stadion vznikl současně s výstavbou jaderné elektrárny Dukovany, kde vznikla šesti dráha se čtyřsetmetrovým oválem. Tato výstavba charakterizuje třebíčskou atletiku na počátku devadesátých let. Vratislav Fišera se stal předsedou atletického oddílu a dal třebíčské atletice novou tvář po sametové revoluci. Druhá polovina devadesátých let je nazvána jako zlatá éra třebíčské ženské atletiky, kdy ženy postoupily do první ligy. Budoucím zlomem byl příchod trenéra Pavla Svobody. Třebíčský oddíl nikdy nehrál hlavní roli v republikovém měření, ale posbíral řadu úspěchů (Mahel, 2016). Třebíčský stadion dostal v roce 2007 tartanový povrch. V roce 2008 se v Třebíči představuje 21 olympioniků z Pekingu. Poslední dvě desetiletí se řadí mezi nejlepší období třebíčské atletiky v její historii. Nepřímým úspěchem jsou úspěchy Petra Svobody, což je bývalý odchovanec již zmíněného oddílu (Mahel, 2016). Rok 2010 přinesl mužům vítězství v první lize. Dalším velmi úspěšným atletem byl Jiří Sýkora, který v roce 2011 skončil sedmý v osmiboji na mistrovství světa do 17 let. Dospělým mistrem republiky se stal

Martin Hošek v běhu na 800 m. Rok 2012 přinesl rekordní počet zlatých medailí z mistrovství republiky pro třebíčskou atletiku. V následujícím roce se mistrem republiky stal Jiří Sýkora, medaile dále posbírali i Josef Rygl a sourozenci Janíčkoví. V sezóně 2015 odešel Jiří Sýkora do pražského Olympu a Spartak opustil i trenér Pavel Svoboda (Mahel, 2016).

Závody v Třebíči organizuje Třebíčský běžecký pohár, dále pak jednota Sokola a oddíl atletiky Spartak Třebíč. Odehrávají se zde tři z dvaceti závodů Běžec Vysočiny. Dalšími běžeckými závody jsou pak Běh na Hrádku, Halahoj Třebíčský půlmaraton nebo Běh noční Třebíčí (Mahel, 2016).

Významnou současnou osobností tohoto klubu je Vratislav Fišera, což je předseda Krajského atletického svazu Vysočiny (Mahel, 2016).

2.4.2 Atletika Jihlava

Jedná se o druhý největší atletický oddíl v Kraji Vysočina (Sadil, 2018). Tento oddíl se nachází v krajském městě Jihlava, které je zároveň největším městem Kraje Vysočina. V roce 1892 byla založena jihlavská tělocvičná jednota Sokol. Lehká atletika započala v Jihlavě už v roce 1908, dávno před 1. světovou válkou, a přenášela se z generace na generaci. Téhož roku byly v září pořádány první lehkootletické závody v Jihlavě (Mráz, 2016). Závodů se zúčastnili nadšenci tělocvičného spolku Sokol, neměli to ale s provozováním lehké atletiky snadné. Sokolská cvičení byla na konci 19. století rozšířena po celých Čechách, tudíž i na Jihlavsku, konkrétně v Brtnici, Puklicích, Lukách nad Jihlavou a Polné. Omezování atletiky v Sokole donutilo některé atlety skončit, někteří však odcházeli do jiných atletických klubů a oddílů. Sokol byl však základem budoucích atletů. Jihlava byla městem, kde převažovalo německy mluvící obyvatelstvo, byly zde zakládány německé tělocvičné spolky. Až do založení Sokola v roce 1892 nebyly téměř žádné zmínky o lehké atletice v Jihlavě (Mráz, 2016). Běhání i rychlá chůze byla zakázaná, a vzbuzovala veřejné pohoršení. Atleti neměli k dispozici žádné prostory na trénování v podobě louky, lesa nebo pole. První jména atletů v Jihlavě se dozvídáme až po sto letech, byli jimi například bratři Hokeovi, Tomeš, Dlask, Svobodová nebo Janáčková. V roce 1910 pokračoval sportovní život v Jihlavě dále, kdy se vymezil ze Sokola jihlavského Sportovní odbor sokolský, který měl pod sebou spolek atletický. Poté se přejmenoval na SK Jihlava (Mráz, 2016). Po válce roku 1918 se sportovní hnutí vzpamatovalo, a na začátku 20. let 20. století se obnovuje atletická

činnost v Jihlavě. V roce 2008 oslavila lehká atletika sto let na Jihlavsku (Mráz, 2016). V roce 2009 zásluhou trenéra Davida Kristinuse mohla skupina děvčat navázat na legendy jihlavské atletiky, převedším Klára Korešová, Kristýna Farková a Tereza Jelínková, které měly předpoklady stát se oporami jihlavské ženské atletiky (Vodička P., osobní sdělení, 16. února 2023).

Jedná se o neziskovou organizaci, které rozvíjí trenérskou a závodní činnost. U Českého atletického svazu má registrováno 350 členů, 2/3 náleží mládeži (Atletika Jihlava, 2022). V roce 2019 zasáhla klub nešťastná zpráva. Zemřel bývalý závodník, dlouholetý úspěšný trenér a člen výboru jihlavské atletiky pan Jiří Švec. V současnosti působí v Jihlavě tři atletické kluby. Atletické tréninky jsou v průběhu celého týdne, jsou rozděleny dle kategorií a disciplín, na které se jednotlivci zaměřují. Kategorie jsou v plném rozsahu od přípravy, mladšího žactva až po dospělé. Atlety trénují trenéři, kteří splňují kvalifikační požadavky dle směrnic ČAS. Mnoho trenérů působí na místním Sportovním gymnáziu v Jihlavě. Tréninky probíhají nejčastěji na atletickém stadionu v Jihlavě nebo v zimním období i v tělocvičnách. Součástí tréninků jsou i organizovaná soustředění v průběhu roku. Atleti získávají pravidelně medailová umístění na MČR a spoustu finálových umístění, řadíme ji k nejlepším oddílům v kraji. Oddíl má také zástupce v reprezentaci ČR. V reprezentaci se nachází jihlavský atlet Eduard Kubelík svěřenec trenérky Evy Suché (Atletika Jihlava, 2022). Jedná se o druhý největší atletický oddíl v Kraji Vysočina (Sadil, 2018).

2.4.3 TJ Slavoj BANES Pacov

TJ Slavoj BANES Pacov je atletický oddíl s dobrovolnickou organizací sdružující členy, kteří chtějí dělat atletiku. Vznikl v roce 1954 při DSO Slavoj Pacov (Atleti Pacov, 2022). Provozuje atletiku ve všech věkových kategoriích od žactva, přes mládež až po dospělé. Aktivně se věnuje pořádáním tradičních závodů, účastní se závodů národní, evropské i světové úrovně (Atleti Pacov, 2022). Začátky oddílu nebyly vůbec jednoduché, oddíl neměl náradí. Okresní výbor jim zapůjčil aspoň nějaké části náradí. Nalezl podporu i u tělovýchovné jednoty Slavoj (Atleti Pacov, 2022). V roce 1964 se do soutěží přihlašuje družstvo žen. Rok 1971 je nazýván počátkem úspěšného období Pacovského oddílu, zvyšuje se členská základna, a je zavedena postupná evidence. V letech 1990-1995 má oddíl v ligových bojích tři družstva. V roce 1996 začíná výstavba nového atletického stadionu v Nádražní ulici (Atleti Pacov, 2022). V roce 2001 oddíl

zahajuje činnost v Kraji Vysočina. Po roce 2005 byla schválena částka na obnovu stávajícího škvárového atletického stadionu. Stadion byl nahrazen umělým povrchem a 400metrovou běžeckou dráhou, má 6 drah po celém obvodu. V roce 2007 byl připraven na pořádání atletických závodů. V roce 2008 proběhla rekonstrukce vnitřní plochy a její zatravnění. Následovalo budování vrhačského hřiště s 80 m dlouhou dopadovou plochou poblíž stadionu. V roce 2011 uzavřel oddíl smlouvu s firmou BANES Soběslav s.r.o. V tomtéž roce byla vybudována zděná posilovna. V roce 2012 rozhodl Český atletický svaz, že bude zřízeno Sportovní středisko atletiky, což bude doplňkové pracoviště pro mladé atlety. Tréninkové procesy probíhají ve Sportovním středisku a Sportovním centru mládeže, která jsou zřízena pro mladé atlety, které trénují akreditovaní trenéři nejvyšší trenérské 1. třídy (Atleti Pacov, 2022). V roce 2015 se zahájila výstavba sociálního zařízení a šaten, která zkvalitnila zázemí atletů na trénincích i na závodech, byla dokončena v roce 2016. V roce 2017 zaznamenal oddíl velký úspěch kdy muži a ženy obsadili první místo v II. lize, současně se jedná o největší úspěch oddílu. Oddíl pokrývá výdaje z členských příspěvků, z pronájmu stadionu a ze startovného. Oddíl pořádá tradiční závody. Největší akcí byla doposud pořádání Mistrovství České republiky veteránů na dráze v roce 2020. Město Pacov výrazně přispívá sportu. Výrazně finančně přispívá i Český atletický svaz (Atleti Pacov, 2022). Členskou základnu představuje 160 až 180 členů. Oddíl startuje na přeborech kraje ve všech kategoriích. V roce 2021 přispěla medailovými zisky Renáta Tenklová, Lucie Kozojedová, kometou sezony se stala Dorota Skřivanová, která se stala dvojnásobnou Mistryní ČR ve vícebojích (Atleti Pacov, 2022).

Medailové úspěchy sbírá klub i na mistrovství České republiky a sbíral i za Československé republiky, celkově atleti získali na těchto soutěžích 93 medailí z toho nejvíce bronzových. Velkou osobností, která je spjata s tímto oddílem je odchovanec Vlastimil Mařinec, československý reprezentant, finalista prvního mistrovství světa v roce 1983 (Atleti Pacov, 2022). Dále stojí za zmínku česká reprezentantka Dorota Skřivanová, účastnice halového mistrovství světa 2022 (Atleti Pacov, 2022).

2.4.4 TJ Nové Město na Moravě

Atletický oddíl v Novém Městě na Moravě existoval už v poválečných letech. V roce 1949 se otevřel místní atletický stadion. Činnost oddílu byla přerušena a v 60. letech museli atleti reprezentovat Žďár nad Sázavou. Atletika do Nového Města

se vrátila v roce 1980 (Nejedlý, 2016). Založení oddílu se datuje do období 1982-1984, významně se o to zasloužili manželé Hubáčkovi, kteří pracovali na I. ZŠ jako oddíloví vedoucí kroužku atletiky (TJ Nové Město na Moravě, 2022).

V roce 1985 inicioval předseda vznik atletického oddílu, který první roky pracoval s mládeží. Postupně se oddíl začal zapojovat do soutěží družstev. Nejstarším jimi pořádaný závod je podzimní přespolní běh (Nejedlý, 2016).

V letech 1994-2002 získal oddíl první individuální úspěchy zásluhou Barbory Koudelkové, Václava Ožana a od roku 2002 série Petra Hubáčka. Na Hubáčka navázal v letech 2005-2006 Lukáš Kourek, který přivezl mnoho cenných kovů z různých soutěží. V této sezóně zaznamenala posun i Lucie Sárová, která má stejně jako Lukáš Kourek titul mistra ČR. Společně dovezli 14 medailí z mistrovství ČR (TJ Nové Město na Moravě, 2022). V roce 2013 byl považován za nejlepší tým v disciplíně na 1 500 metrů. Současně byl považován za nejlepší oddíl v Kraji Vysočina na mílařských tratích (Nejedlý, 2016). Tento oddíl sbírá pravidelně medaile na krosových a chodeckých akcích (Sadil, 2021).

Atletický stadion v Novém Městě na Moravě z roku 1953 postupně chátrá. V roce 1992 byl položen betonový podklad pod rozběhem na hod oštěpem, umělý povrch pod sektorem výšky, druhé doskočiště na dálku a vrhačský sektor. Rekonstrukce dráhy se dodnes nepodařila (TJ Nové Město na Moravě, 2022). Počet členů v minulosti byl okolo 80, v současnosti oddíl atletiky eviduje 170 členů.

Mezi silné stránky oddílu řadíme vysokou výkonnost jejich atletů, i když nemají dobré zázemí, manažerské vedení nebo finanční zajištění. Zkušenost trenérů náleží mezi velké plusy, vychovali už mnoho kvalitních atletů. Atletický oddíl se neustále rozrůstá z pohledu práce s mládeží, kdy se na tréninku objevuje až 70 dětí. Rehabilitace po sportovním tréninku probíhá v městských lázních (Nejedlý, 2016).

Mezi slabé stránky pak můžeme řadit organizační strukturu, kterou formují pouze dva lidé, starající se o chod atletického oddílu. Atletice věnují veškerý svůj volný čas. Bylo by vhodné sehnat další personál. Další slabou stránkou je propagace oddílu, která neprobíhá na žádných sociálních sítích. Oddílu schází pravidelný sponzor. Sportovní zázemí je na velmi nízké úrovni, zastaralé sociální zařízení, nedostatek vybavení, a nejdůležitější věci jsou špatné parametry atletického oválu, což oddílu nedovoluje pořádat větší atletické závody (Nejedlý, 2016).

2.3.5 TJ Sokol Velké Meziříčí

Atletický oddíl ve Velkém Meziříčí pracuje na stejném principu jako většina atletických oddílů v Kraji Vysočina. Vychovává atlety od útlého věku. Je i sportovním centrem mládeže. Oddíl je rozdělený na tréninkové skupiny. Nejmenší děti navštěvují atletickou školičku a mini přípravku. S rostoucím věkem dětí se začínají rozdělovat do věkových kategorií, kterými jsou mladší a starší přípravka, mladší a starší žactvo, dorost a juniorka (T.J. Sokol Velké Meziříčí, 2023).

2.3.6 TJ Jiskra Havlíčkův Brod

Tento oddíl řadíme na páté místo z hlediska členské základny na území Kraje Vysočina. Brodská atletika prošla několika vývojovými etapami až do současnosti, zaznamenala rozvoj i stagnaci (TJ Jiskra Havlíčkův Brod, 2022).

Nejstarší etapu datujeme před druhou světovou válku. Z tohoto období se nedochovalo příliš mnoho materiálů. Byly zaznamenány nejlepší výkony atletů ve sprinterských disciplínách a na středních tratích (TJ Jiskra Havlíčkův Brod, 2022).

Druhá etapa pokračovala obdobím druhé světové války, kdy atleti po zákazu Sokola startovali pod oddílem Sokol Německý Brod, pak pod SK Německý Brod, po válce a po přejmenování města opět pod Sokol Havlíčkův Brod. Dobrá úroveň atletů byla v disciplínách na středních tratích, ve vrhu koulí, a ve skoku do výšky (TJ Jiskra Havlíčkův Brod, 2022).

Třetí etapa probíhala v poválečném období, toto období bylo plné rozvoje atletiky ve městě. Atleti byli nejlepší v Jihlavském kraji v soutěžích družstev a jednotlivců. Tehdejší atletický ovál měřil 245 metrů se čtyřmi dráhami, stadion obsahoval sektory na výšku, tyč, dálku a vrhačské disciplíny (TJ Jiskra Havlíčkův Brod, 2022).

Čtvrtá etapa se vyznačovala stagnací v 70. letech brodské atletiky. Atleti závodili za jiné oddíly. Došlo k vybudování stadionu se šestiproudovou dráhou o délce 400 metrů (TJ Jiskra Havlíčkův Brod, 2022).

Pátá etapa se datuje od roku 1974. Tento rok zaznamenal významný rozvoj atletiky v Brodě. Kolem roku 1997 byly sloučeny dohromady tři jednoty – Jiskra, Slovan a Lyžař, atletika přešla pod nový jednotný název Jiskra. Došlo k zaměření na všechny atletické kategorie. Oddíl se zaměřoval na soutěže jednotlivců. TJ Jiskra Havlíčkův Brod

se specializuje na běžecké disciplíny, pro které jsou v Brodě lepší podmínky než pro technické disciplíny (TJ Jiskra Havlíčkův Brod, 2022).

Rok 2018 do současnosti přináší velký rozvoj kvůli modernímu zázemí, které atletický oddíl má. Odstartovala to rekonstrukce stadionu, který má v současnosti atletickou dráhu s tartanovým povrchem se šesti drahami, se sektory pro technické disciplíny (TJ Jiskra Havlíčkův Brod, 2022).

Po obnově stadionu přišli do brodské atletiky hlavně rodiče nových atletů. Rozhodli se, že budou atletiku v Havlíčkově Brodě dělat jinak, a vést oddíl jiným směrem. Přešli tedy zpět pod Sokol, kde vznikl další atletický oddíl TJ Sokol Havlíčkův Brod (Bočková, H., osobní sdělení, 26. ledna 2023).

Trenérská sféra se postupně obnovuje, do oddílu přichází trénovat bývalí odchovanci. Závodníci nejvíce hostují za oddíl TJ Slavoj BANES Pacov, zaměřují se nejen na běžecké disciplíny, ale i na technické disciplíny například oštěp, koule nebo skok daleký (TJ Jiskra Havlíčkův Brod, 2022).

2.3.7 Batt klub Nové Město na Moravě

Jedná se o atletický oddíl, který není součástí Krajského atletického svazu Vysočiny. Atletický klub Batt klub Nové Město na Moravě nefunguje od roku 2019. V roce 2021 se přejmenoval na Schmier klub, kde se kromě atletiky zaměřovali na duatlon a triatlon. Batt klub se v současnosti zaměřil na MTB kola, atletika už v klubu není (Holubová, V., osobní sdělení, 31. ledna 2023).

2.3.8 TJ Jiskra Humpolec

Historie atletiky v Humpolci začíná v roce 1981, kdy byl otevřen atletický stadion. O této době datujeme působení atletického oddílu TJ Jiskra Humpolec. Atletický oddíl začal fungovat kvůli dvěma maminkám, současně členkám atletického oddílu, které se rozhodly trénovat atletickou přípravku (Atletika Humpolec, 2018).

Atletika zde byla provozována již v rámci činnosti Sokola v období druhé světové války, činnost Sokola byla ukončena, a tím se ukončila i atletická činnost. Obnovení započalo v červnu 1980, tehdy byl zvolen výbor atletiky. Po přechodu složitějšího období, začaly roku 1981 startovat družstva v přeborech okresu a kraje. Humpolecká atletika však zůstává v pozadí zájmu veřejnosti i vybavenosti. Od roku 1982 pořádá běžecké závody. Od roku 2001 po současnost získali závodníci zmíněného oddílu 90 titulů přeborníku Kraje Vysočina. Od roku 2005 je pořadatelem veřejných

atletických závodů „Bernard OPEN a VC Auto Racek“. Rok 2008 přinesl dva kvalifikační závody v hodů diskem (Atletika Humpolec, 2018).

V roce 2010 oslavila atletika v Humpolci 30 let od založení. Při této příležitosti byl nově zrekonstruován atletický stadion TJ Jiskra Humpolec (Atletika Humpolec).

Neúspěšnějším závodníkem je Kamil Kotlík. Dále pak Kateřina Vodová, Petra Kubíčková nebo Aneta Závišková (Atletika Humpolec, 2018).

Mládeži se v současné době věnuje nová generace kvalifikovaných trenérek (Atletika Humpolec, 2018).

2.3.9 Atletika Jemnice

V počátcích 70. a 80. let začala vznikat historie atletiky v Jemnici. Za manželů Reegenových se pozvedla sportovní úroveň žáků na základní škole v Jemnici, především v basketbalu a atletice. Lásku ke sportu věnovali mnohým chlapcům a dívkám. Přímá historie se datuje do roku 2009, kdy vznikl atletický kroužek. Od roku 2010 je to jako nepovinný předmět odpoledního vyučování (Krajčí, 2020). Vznik Školního sportovního klubu Jemnice se datuje k lednu 2011. V listopadu roku 2012 došlo k založení občanského sdružení Atletika Jemnice. Klub v porovnání s ostatními klub na Vysočině nemá patřičné materiální a finanční zázemí, rozvíjí však u závodníků základní atletické dovednosti a návyky. Až od roku 2016 existuje oddíl pod tímto názvem (Krajčí, 2020).

2.3.10 TJ CHS Turbo Chotěboř

Tento oddíl se pyšní mnoha úspěchy, členská základna oddílu je však velmi malá, představují 10 členů (Sadil, 2021).

2.3.11 SK Chotěboř

V současnosti existuje Sportovní klub Chotěboř jako samostatný spolek, pod kterým jsou zaregistrované dva oddíly, oddíl atletický a oddíl orientačního běhu. SK Chotěboř spadá do 13 oddílů působící v Kraji Vysočina (Voborníková, 2016). Registrovaných závodníků v oddíle je 50 běžců, což klub činí poměrně velkým klubem v kraji. Závodníci jsou orientováni na dlouhé běhy nebo orientační běhy. V současné době je v oddíle 11 dětí, které mají rodiče zaregistrované v oddíle, můžeme předjímat, že tyto děti u sportu zůstanou, a roste tedy silná generace. Vývoj oddílu směřuje však do kategorie orientačních běhů (Voborníková, 2016).

3 Cíl, úkoly a výzkumné otázky

3.1 Cíl práce

Cílem práce je analýza vývoje úspěšnosti atletických klubů Kraje Vysočina na základě umístění do 8. místa jejich atletů na MČR v mládežnických kategoriích a v kategorii dospělých v letech 2007–2022.

3.2 Úkoly práce

Úkoly bakalářské práce jsou jednotlivé body, a jejich postupné kroky k jejich řešení. Museli jsme si stanovit několik úkolů:

- Nastudovat odbornou literaturu,
- vytvořit teoretická východiska na základě obsahové analýzy zdrojů,
- z atletických ročenek vytvořit soubor vybraných dat,
- statisticky zpracovat získaná data do tabulek a grafů,
- v diskusi porovnat výsledky s jinými pracemi,
- vyhodnotit a vytvořit závěr pomocí výsledků.

3.3 Výzkumné otázky

VO1: Nejúspěšnějším atletickým klubem Kraje Vysočina bude TJ Spartak Třebíč, který je zároveň největším atletickým klubem v tomto kraji?

VO2: Bude existovat významná souvislost mezi počtem členů v klubu a jeho úspěšností?

VO3: Bude patřit mezi tři nejúspěšnější atletické kluby klub Atletika Jihlava, jelikož je Jihlava krajským a zároveň nejlidnatějším městem v kraji?

4 Metodika

První část bakalářské práce se věnuje teoretickým východiskům, ve kterých se zabýváme charakteristikou atletiky, jejímu vývoji na území České republiky a atletickým závodům, které se konají na našem území. Nato navazujeme popisem jednotlivých atletických disciplín. Nakonec analyzujeme atletiku v Kraji Vysočina, popisujeme jednotlivé kluby Vysočiny, jejichž atleti získali umístění do osmého místa na Mistrovství České republiky v mládežnických kategoriích a v kategorii dospělých ve sledovaných letech 2007–2022 na dráze, mimo dráhu i v hale. V druhé části práce hodnotíme a analyzujeme vývoj jednotlivých klubů. Do umístění do 8. místa zahrnujeme medailová umístění a umístění od 4.-8. místa.

Nejvíce času jsme věnovali sběru dat, který probíhal od zaří do listopadu roku 2022. Úkolem bylo vypsát z atletických ročenek všechny umístění do osmého místa atletů z Kraje Vysočina z vybraných klubů za sledované období z Mistrovství České republiky na dráze, mimo dráhu, dále pak z halového Mistrovství České republiky. Tudiž všechny medailová umístění, a poté ještě umístění od 4. do 8. místa.

4.1 Charakteristika souboru

Úspěšnost a vývoj klubů byl sledován na základě umístění do 8. místa na Mistrovství České republiky, jak už bylo několikrát zmíněno. Výběr dat probíhal na základě cíle práce, který byl zadán. Jelikož je cílem práce analýza vývoje úspěšnosti atletických klubů Kraje Vysočina byly vybrány kluby z tohoto kraje na základě umístění do 8. místa jejich atletů na Mistrovství České republiky v mládežnických kategoriích a v kategorii dospělých v letech 2007–2022. V datech byly vyobrazeny disciplíny jednotlivých kategorií od žáků a žákyň, dorostenců a dorotenek, juniorů a junierek po kategorii mužů a žen. Součástí Mistrovství ČR je i Mistrovství do 22 a 23 let, které se v datech také znázornilo. Dále jsme vyhodnotili Mistrovství ČR na dráze, mimo dráhu kam patří závody v chůzi, půlmaraton, maraton, přespolní běh, silniční běh a běh do vrchu. Samostatně vyhodnocené je halové Mistrovství ČR na základě stejných dat, umístění do 8. místa klubů ve sledovaných letech na MČR v hale. Celkový počet umístění do 8. místa všech klubů na MČR na dráze, mimo dráhu i v hale jsme spočítali v programu Microsoft Excel za jednotlivé roky: 2008 (83), 2009 (71), 2010 (62), 2011 (70), 2012 (72), 2013 (71), 2014 (78), 2015 (71), 2016 (52), 2017 (43), 2018 (40), 2019

(37), 2020 (41), 2021 (63), 2022 (69). Do umístění do 8. místa jsme počítali všechna medailová umístění, a pak umístění od 4. do 8. místa. Je velmi složité spočítat, kolik atletů se zúčastnilo analýzy, protože mnoho atletů závodilo ve více disciplínách i kategoriích. Bylo vybráno 11 klubů z Kraje Vysočina, které měly aspoň jedno umístění ve sledovaných letech na MČR. Většina klubů jsou členové Krajského atletického svazu Vysočiny. Jedná se o kluby Atletika Jemnice, Atletika Jihlava, Batt klub Nové Město na Moravě, SK Chotěboř, TJ CHS Turbo Chotěboř, TJ Jiskra Havlíčkův Brod, TJ Jiskra Humpolec, TJ Nové Město na Moravě, TJ Slavoj BANES Pacov, TJ Sokol Velké Meziříčí a TJ Spartak Třebíč. Sledované období bylo vybráno z toho důvodu, že Kraj Vysočina vznikl v roce 2000. Proto jsme zvolili období mezi lety 2007 až 2022, tedy za posledních 15 let. Některé kluby z Vysočiny do roku 2007 ještě ani neexistovaly, a nebyly dostupné výsledky jejich atletů v atletických ročenkách. Celková analýza probíhá na území České republiky, konkrétně v Kraji Vysočina.

4.2 Design výzkumu

Pro zpracování teoretických východisek jsme použili metodu obsahové analýzy. Souvislosti v teoretických východiskách a zpracované výsledky jsme provedli pomocí syntetické metody. Pro teoretickou část jsme využili dostupnou literaturu a internetové zdroje, především kvalifikační práce z předešlých let. Výsledková část byla čerpána hlavně z internetových atletických ročenek, které jsou dostupné na stránkách ČAS.

Data jsme vypisovali z atletických ročenek za jednotlivé roky z informačního portálu Českého atletického svazu <https://www.atletika.cz/statistiky/sdruzeni-atleticky-ch-statistiku/>. Vybraná data jsme z ročenek přepisovali do programu Microsoft Excel. Zde jsme data dále zpracovávali a rozdělovali do jednotlivých roků podle závodů, které se konají v rámci Mistrovství České republiky, dle atletických disciplín a podle jednotlivých věkových kategorií. Data jsme ještě nakonec uspořádali do klubů Kraje Vysočina. Po sečtení všech umístění do 8. místa v jednom daném roce v jednotlivých klubech na dráze, mimo dráhu i v hale jsme vypracovali grafy, ze kterých lze analyzovat růst nebo pokles vývoje klubu dle umístění na MČR. Úspěšnost klubu jsme posoudili po stránce kvalitativní, čím více umístění do 8. místa atletů z klubu, tím větší úspěšnost klubu v daném roce. Dále i čím více medailových umístění, tím lepší výkonnost atletů.

I po stránce kvantitativní, klesající počet nebo stoupající počet umístění klubu po sobě následujících sledovaných letech znázorňuje kladný nebo záporný vývoj klubu, který odpovídá na cíl práce. Na základě zjištěných dat bylo provedeno kvalitativní šetření s úspěšností klubu v Kraji Vysočina se zaměřením na klesající nebo stoupající počet umístění.

4.3 Statistické zpracování

Pro prezentaci úspěšnosti jednotlivých klubů jsme zvolili kombinovaný typ grafu, který se skládá ze sloupcového a spojnicového grafu. Grafy byly vypracovány v programu Microsoft Excel. Individuální grafy zobrazují jeden klub a jeho umístění atletů na MČR do 8. místa ve sledovaných letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu. Samostatně vytvořený je graf, který zobrazuje halové Mistrovství České republiky opět jednoho klubu ve sledovaných letech. Sloupcový graf zobrazuje počet umístění klubu do 8. místa. Spojnicový graf zobrazuje trend počtu umístění do 8. místa. Spojuje jednotlivá medailová umístění a umístění od 4. do 8. místa po sobě jdoucích letech. Je tedy možné podle trendu analyzovat mezi roky růst nebo pokles úspěšnosti v jednotlivých umístění do 8. místa.

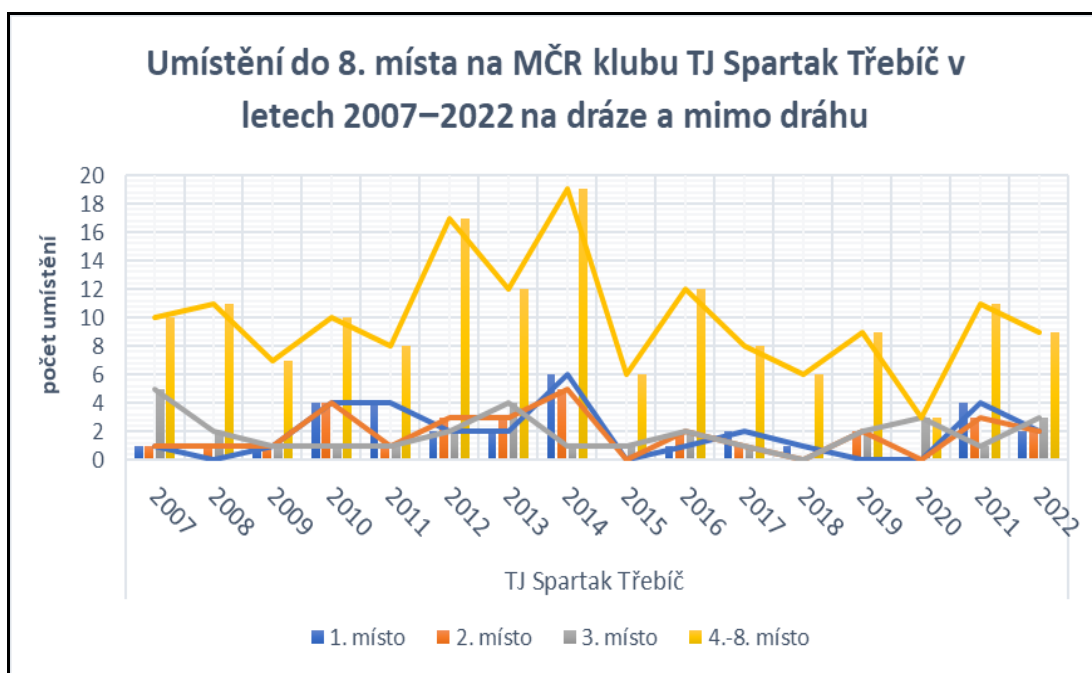
5 Výsledky

V následující části práce se věnujeme výsledkům zpracovaných dat v grafech. Zpracované výsledky vychází z umístění klubu do 8. místa na Mistrovství České republiky na dráze, mimo dráhu a v hale ve sledovaných letech v mládežnických kategoriích a v kategorii dospělých. Samostatně vyhodnocené je vždy halové Mistrovství České republiky jednoho klubu, který má vždy svůj samostatný graf. Ve výsledcích jsme hodnotili medailová umístění a umístění od 4. do 8. místa. V analýze jsme tedy hodnotili prvních osm nejlepších závodníků. Pomocí grafu zobrazujeme také trend počtu umístění, dle kterého lze zjistit pokles nebo růst úspěšnosti oddílu, a stanovit možný budoucí vývoj oddílu. Z následujících grafů analyzujeme vývoj oddílu, který charakterizujeme na základě stoupajícího nebo klesajícího trendu umístění do 8. místa ve sledovaných letech. Je možné odhadnout úspěšnost oddílů v budoucích letech na Mistrovstvích České republiky. Každý klub má vytvořené vždy dva grafy, mezi kterými porovnááme úspěšnost atletů na MČR na dráze, mimo dráhu a na halovém MČR.

Graf 1 a 2 zobrazuje umístění do 8. místa na MČR ve sledovaných letech na dráze, mimo dráhu a v hale největšího klubu Kraje Vysočina TJ Spartak Třebíč. Z grafů lze vyčíst, že tento klub má vysoký počet umístění do 8. místa nespíše proto, protože má největší počet závodníků ze všech klubů, což ho činí největším klubem, jak již bylo zmíněno. Dohromady klub získal ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale 368 umístění do 8. místa.

Na grafu 1 vidíme, že v roce 2007 získali atleti z Třebíče nejvíce bronzových medailí za sledovaná léta. V následujících třech letech zaznamenal klub poměrně velký počet umístění do 8. místa, mohl za to pravděpodobně talent Jiří Sýkora, který začal sbírat umístění do 8. místa v mládežnických kategoriích. Největší počet umístění od 4. do 8. místa získali atleti v roce 2014, kterých bylo devatenáct. Ve stejném roce můžeme vidět i nejvíce získaných prvních míst za 15 let. Podobně je na tom rok 2012, zde jsme zaregistrovali sedmnáct umístění od 4. do 8. místa. Za menší pokles úspěšnosti klubu by se dal považovat rok 2015, kdy klub získal pouze jedno medailové umístění a pouze šest umístění od 4. do 8. místa. Důvodem mohl být fakt, že z klubu odešel velmi úspěšný atlet Jiří Sýkora, který přinesl mnoho medailí třebíčské atletice v předešlých letech. Klub opustil i trenér Pavel Svoboda. Od roku 2016 lze vidět

klesající trend umístění do 8. místa, který vzrostl až v roce 2021, kdy klub získal čtyři zlaté medaile a jedenáct umístění od 4. do 8. místa, pravděpodobně zásluhou Adama Havlíčka. Celkově graf zobrazuje dominanci umístění od 4. do 8. místa, kterého atleti z klubu TJ Spartak Třebíč nejvíce dosahovali, což je samozřejmé, protože se do takového kritéria počítá pět umístění. Můžeme se domnívat, že tato dominance od 4. do 8. místa bude u všech sledovaných klubů.

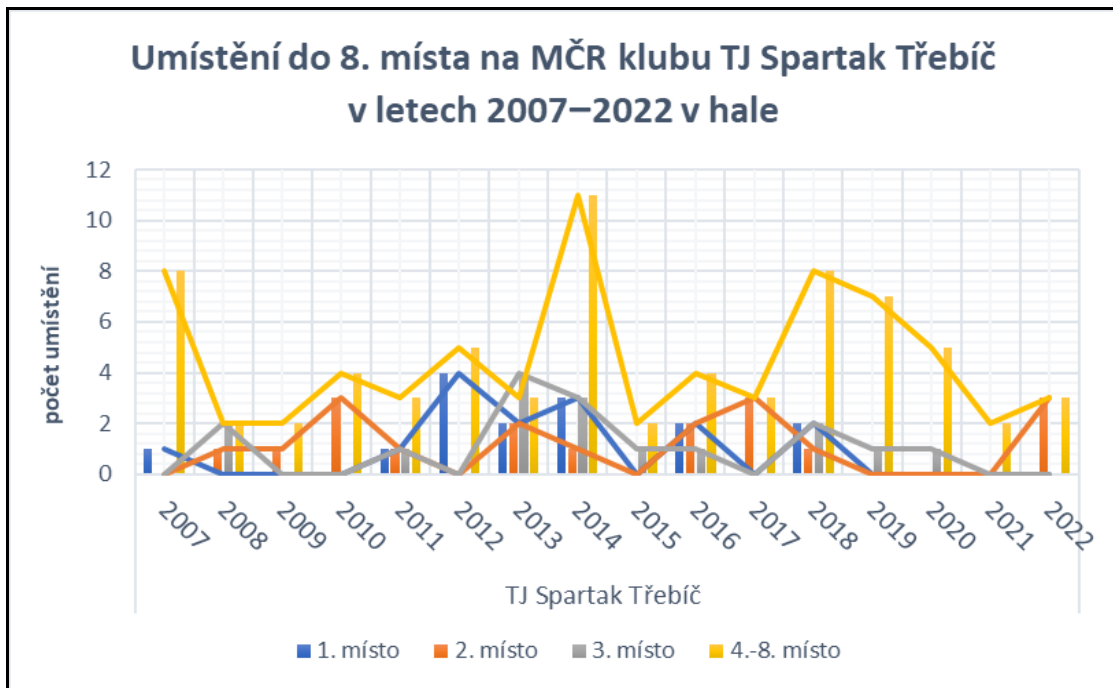

Graf 1

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Spartak Třebíč v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

Na grafu 2 můžeme vidět velkou převahu umístění klubu od 4. do 8. místa v letech 2007 a 2014. Velmi úspěšným rokem klubu na halovém MČR byl rok 2014 stejně jako na MČR na dráze a mimo dráhu. Opět může být důvodem zvyšující se úspěšnost atleta Jiřího Sýkory. V následujících třech letech nezískal klub ani jednu zlatou medaili, mohlo to být ze stejného důvodu jako na dráze a mimo dráhu, klub opustil atlet Jiří Sýkora a trenér Pavel Svoboda. Nejvíce zlatých medailí získali atleti z klubu v roce 2012. Velký nárůst umístění od 4. do 8. místa bylo zaznamenáno v roce 2018. Lze se domnívat, že velkou zásluhu na tom měl dorostenec Tobiáš Dvorský a zážkyň Pavla Kosielská, kteří v následujících letech byli velice úspěšnými atleti. V letech 2019–2022 nezískal klub žádné zlaté medaile a celkově došlo k poklesu úspěšnosti klubu, pravděpodobně za to mohla nemoc COVID-19, kdy mohli být nakaženi sportovci, tudíž jich na halovém MČR nestartovalo tolik. Za zmínku stojí tři

stříbrná místa v roce 2022. Lze to považovat za následný nárůst úspěšnosti ve vývoji atletiky v klubu TJ Spartak Třebíč. Předpokládáme, že tento klub bude v následujících letech úspěšný stejně jako doposud.

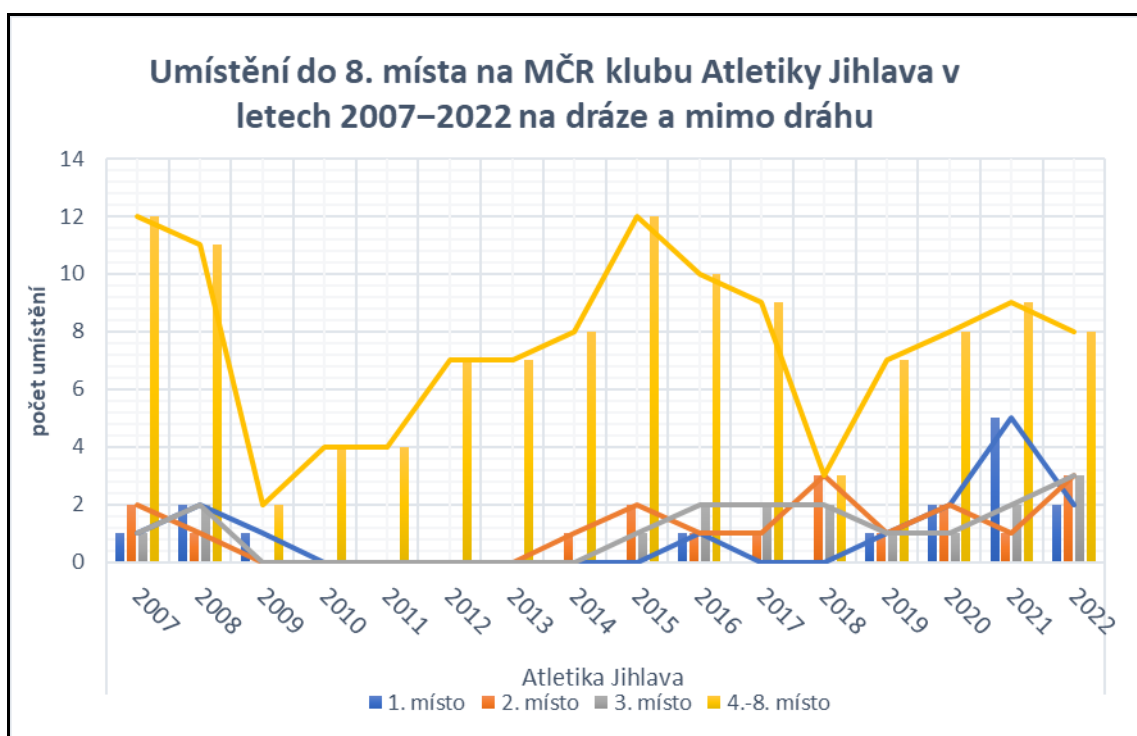
Graf 2

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Spartak Třebíč v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Graf 3 a 4 zobrazuje umístění do 8. místa na MČR v letech 2007–2022 druhého největšího atletického klubu na Vysočině, kterým je Atletika Jihlava, tento klub působí v krajském městě Kraje Vysočina, dá se tedy předpokládat, že klub bude patřit mezi neúspěšnější kluby v rámci Kraje Vysočina. Podle grafů je zřejmé, že opět převyšuje umístění od 4. do 8. místa stejně jako u klubu TJ Spartak Třebíč. Atletika Jihlava v roce 2022 vykazovala mnoho dobrých výsledků na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale, dá se tedy říct, že vývoj klubu a úspěšnost klubu bude růst i v budoucích letech. Dohromady získal klub ve sledovaných letech 261 umístění do 8. místa na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale.

Na grafu 3 můžeme na první pohled vidět největší počet umístění do 8. místa v letech 2007, 2008 a 2015. Naopak velký pokles umístění do 8. místa je vyobrazen mezi lety 2009, 2010 a 2011, kdy z jedenácti umístění od 4. do 8. místa klesli na dvě až čtyři umístění od 4. do 8. místa. Ani v letech 2012 až 2015 se nedařilo, kdy nezískali atleti z jihlavského klubu ani jednu zlatou medaili na MČR na dráze a mimo dráhu,

totéž je vidět i v roce 2017 a 2018. Došlo však k růstu umístění od 4. do 8. místa v letech 2012–2015, mohlo to být v důsledku nárůstu výkonnosti jihlavských ženských opor, kterými byly Farková, Korešová a Jelínková pod vedením trenéra Davida Kristinuse. Pokles v umístění od 4. do 8. místa nastal také v roce 2018. V následujících letech však došlo k nárůstu úspěšnosti klubu, co se týče medailových umístění i umístění od 4. do 8. místa. Nejvíce zlatých medailí získal klub v roce 2021 nejspíše zásluhou Eduarda Kubelíka, který je v současnosti členem České atletické reprezentace. Velký počet získaných umístění do 8. místa ve všech letech může být dán poměrně velkou členskou základnou, tento klub řadíme mezi druhý největší v Kraji Vysočina, jak již bylo zmíněno.

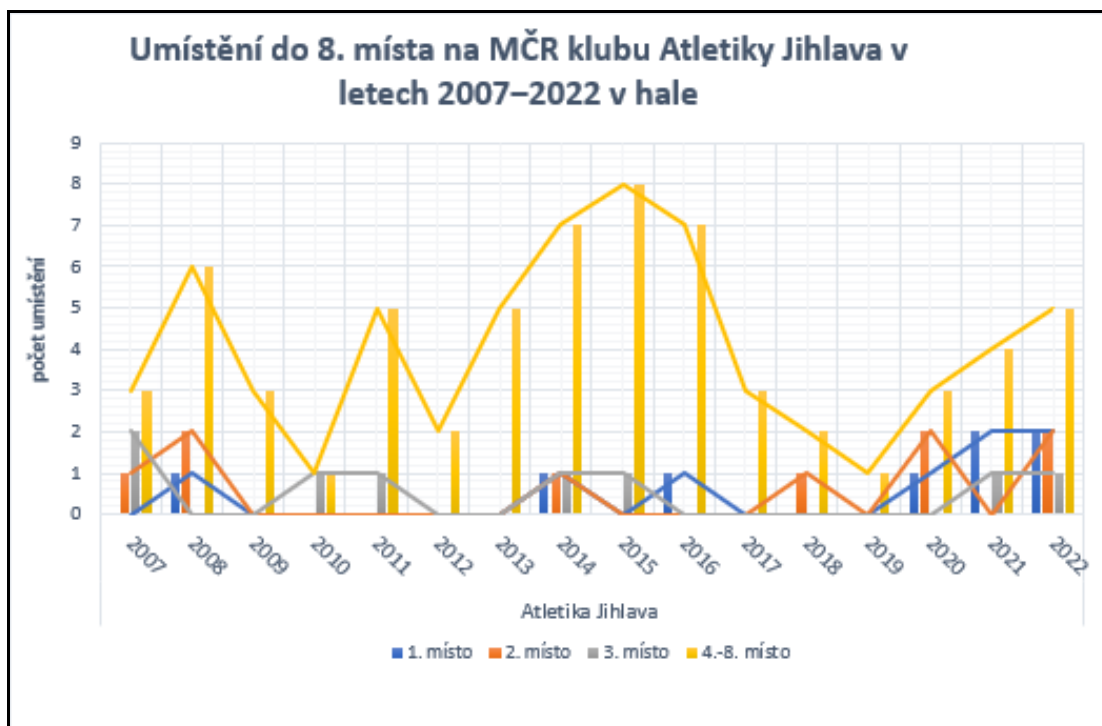

Graf 3

Umístění do 8. místa na MČR klubu Atletiky Jihlava v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu.

Na grafu 4 je zachycen největší počet umístění od 4. do 8. místa na halovém MČR v letech 2014, 2015 a 2016. V následujících třech letech došlo k výraznému poklesu umístění do 8. místa, kdy v roce 2019 přivezli jihlavští atleti pouze jedno umístění od 4. do 8. místa z halového MČR. Ve stejný rok zemřel trenér jihlavské atletiky Jiří Švec, což mohlo mít výrazný vliv na výkonnost sportovců, kteří se museli adaptovat na jiné trenéry a jejich tréninkovou koncepci. Po roce 2019 začal trend umístění do 8. místa postupně stoupat, pravděpodobně za to bude moct stejný důvod

jako na MČR na dráze a mimo dráhu, začala medailová éra Eduarda Kubelíka. Poměrně stejný počet umístění zaznamenal oddíl v letech 2009 až 2013, kdy nepřivezl ani jednu zlatou medaili z halového MČR stejně jako na MČR na dráze a mimo dráhu, získali pouze stříbrná umístění a pár umístění od 4. do 8. místa. Celkově však klub řadíme mezi velice úspěšný, jihlavští atleti dohromady nasbírali z halového MČR ve sledovaných letech dvacetpět medailových umístění. Předpokládáme, že vývoj klubu bude nadále stoupat kvůli úspěchům, které atleti získávají v mládežnických kategoriích.

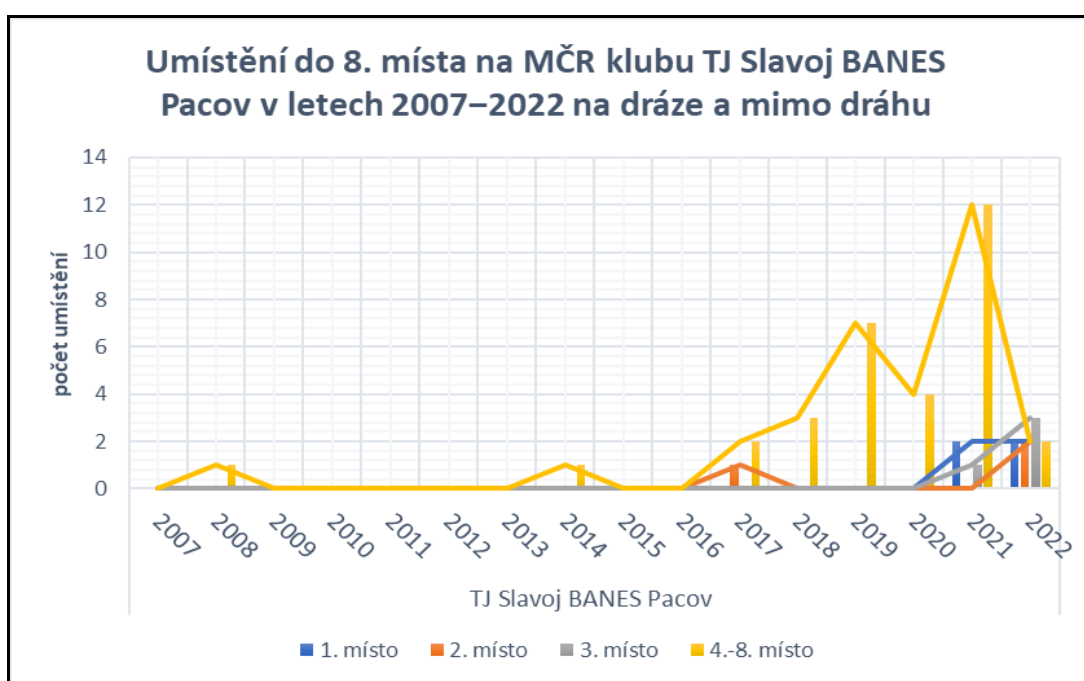
Graf 4

Umístění do 8. místa na MČR klubu Atletiky Jihlava v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Graf 5 a 6 znázorňuje umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Slavoj BANES Pacov v letech 2007–2022 na dráze, mimo dráhu a v hale. Dohromady klub získal ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale 62 umístění do 8. místa.

Na grafu 5 můžeme vidět velice zajímavé výsledky z hlediska umístění do 8. místa tohoto klubu, protože od roku 2007 až do roku 2016 získali pacovští atleti pouze dvě umístění od 4. do 8. místa. Je možné, že za takovou neúspěšnost klubu mohla rekonstrukce stadionu v roce 2008, tudíž neměli atleti, kde trénovat, což se mohlo odrazit na jejich výkonnosti v budoucích letech. Následující roky docházelo ještě k budování vrhačského hřiště, což mohlo vyvolat další potíže pro trénování atletů, kteří neměli prostory pro trénování technických disciplín. Výkony začaly stoupat až od roku

2017, tento rok zaznamenal oddíl největší úspěch, kdy ženy obsadily první místo v II. lize, nejspíše se závodnice zúčastnily i Mistrovství České republiky, proto můžeme pravděpodobně vidět nárůst úspěšnosti, který lze přikládat těmto ženám. Rok 2021 zachycuje největší počet umístění od 4. do 8. místa a dvě zlaté medaile. Tento úspěšný rok můžeme patrně zapsat kometě sezony Dorotě Skřivanové, v současnosti členka České atletické reprezentace. Důvodem náhlého poklesu v umístění od 4. do 8. místa v roce 2022 nebyla pravděpodobně nemoc COVID-19, která mohla nakazit atlety v předešlých dvou letech a mohla jim klesnout výkonnost, protože ve stejném roce z hlediska medailového umístění k poklesu nedošlo, oddíl získal sedm medailí.

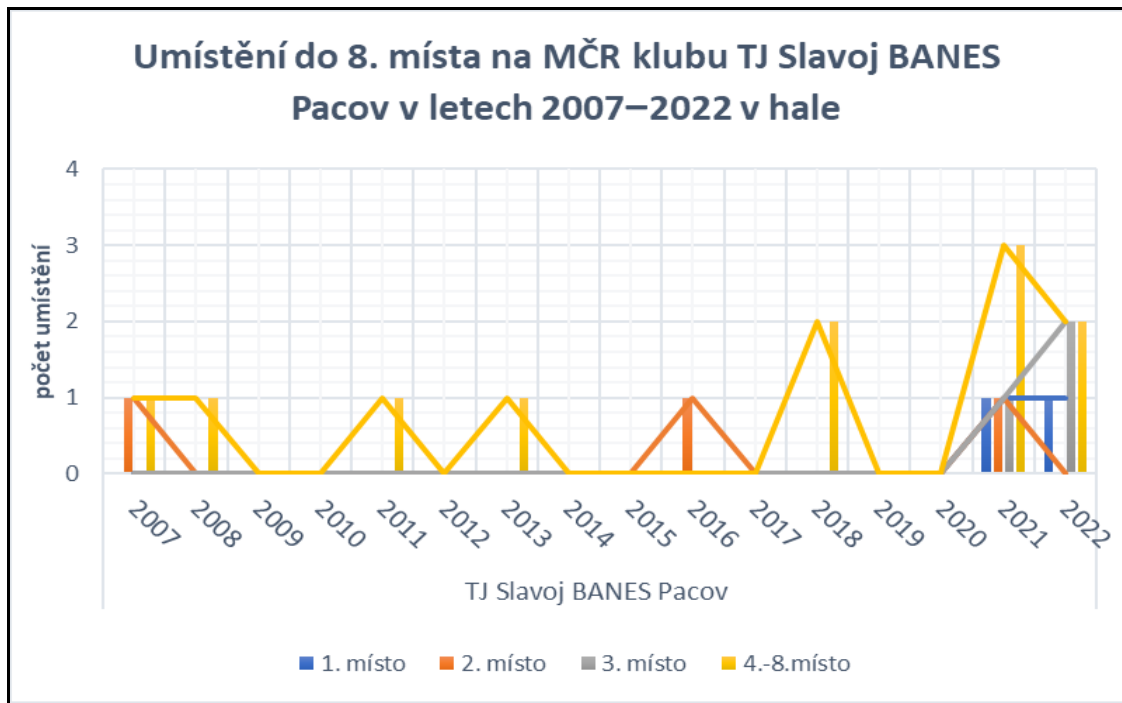

Graf 5

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Slavoj BANES Pacov v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

Na grafu 6 vidíme nulové umístění od 4. do 8. místa na halovém MČR v roce 2009, stejně tak tomu bylo i na MČR na dráze a mimo dráhu, opět se domníváme, že za to mohla již zmíněná rekonstrukce stadionu, kdy atleti neměli možnost trénovat, a jejich výkonnost klesla. Roky 2011 a 2013 jsou zcela identické, kdy oddíl získal pouze jedno umístění od 4. do 8. místa. Taktéž jako na MČR na dráze a mimo dráhu je viditelný nárůst umístění od 4. do 8. místa v hale v roce 2021, opět si myslíme, že by za to mohla vysoká výkonnost Doroty Skřivanové. V následujícím roce 2022 nedošlo k tak markantnímu poklesu umístění od 4. do 8. místa jako na MČR na dráze a mimo dráhu.

Stříbrná medaile v hale v roce 2016 mohla být důsledkem dokončení sociálního zařízení a šaten, které pravděpodobně zkvalitnilo zázemí pro atlety, mohlo dojít k celkovému zlepšení výkonnosti atletů, což jsme mohli vidět na předchozím grafu, že po roce 2016 došlo k růstu úspěšnosti oddílu.

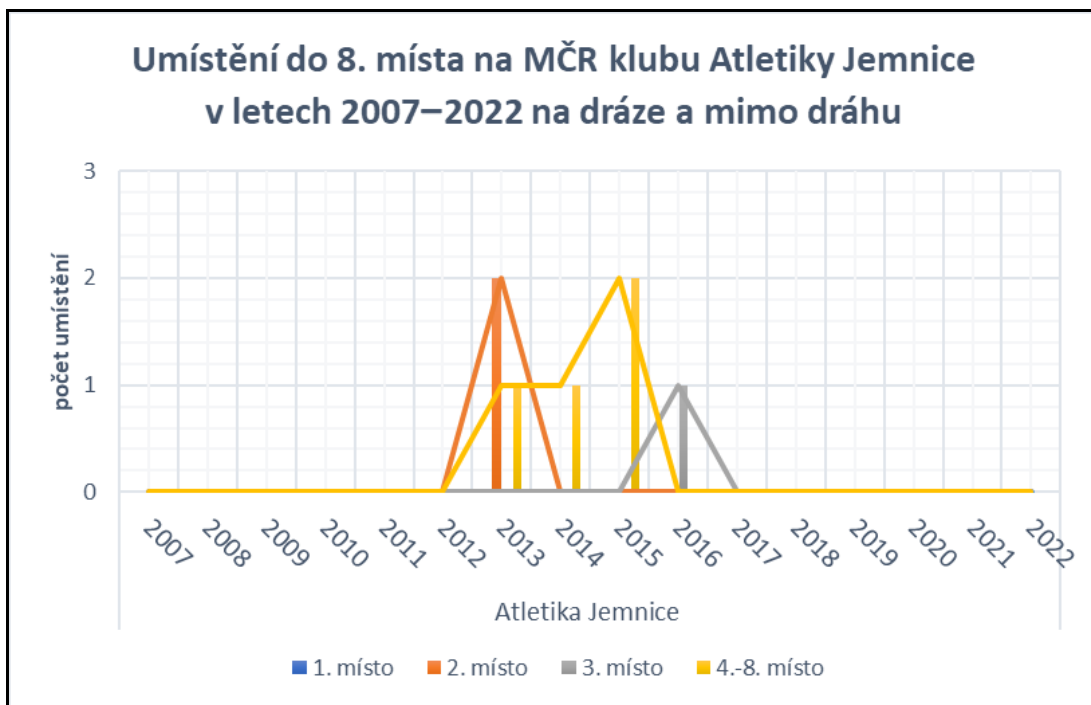
Graf 6

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Slavoj BANES Pacov v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Graf 7 a 8 zobrazuje umístění do 8. místa na MČR klubu Atletika Jemnice ve sledovaných letech. Jedná se o klub, který je v nevýhodě oproti ostatním oddílům v Kraji Vysočina, protože má horší materiální zázemí i špatnou finanční stránku. Dohromady získal klub ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale 8 umístění do 8. místa.

Graf 7 vykazuje umístění do 8. místa až od roku 2013, do té doby oddíl nezískal žádné takové umístění na MČR na dráze, mimo dráhu ani v hale. Lze to přikládat skutečnosti, že oddíl popisuje svoji přímou historii až od roku 2009. Pravděpodobně kvůli své špatné materiální a finanční stránce není tento oddíl tolik úspěšný na MČR. Dále můžeme na grafu vidět, že od roku 2017 úspěšnost oddílu z hlediska umístění do 8. místa na MČR je nulová, dalo by se to považovat za trvalý pokles celkového vývoje oddílu a jeho neúspěšnost na větších závodech. V těchto sledovaných letech můžeme považovat za neúspěšnější rok 2013, kdy získali atleti dvě stříbrná místa a jedno

umístění od 4. do 8. místa. Na MČR na dráze a mimo dráhu reprezentovali atleti zmínovaný oddíl pouze mezi lety 2013 až 2017.

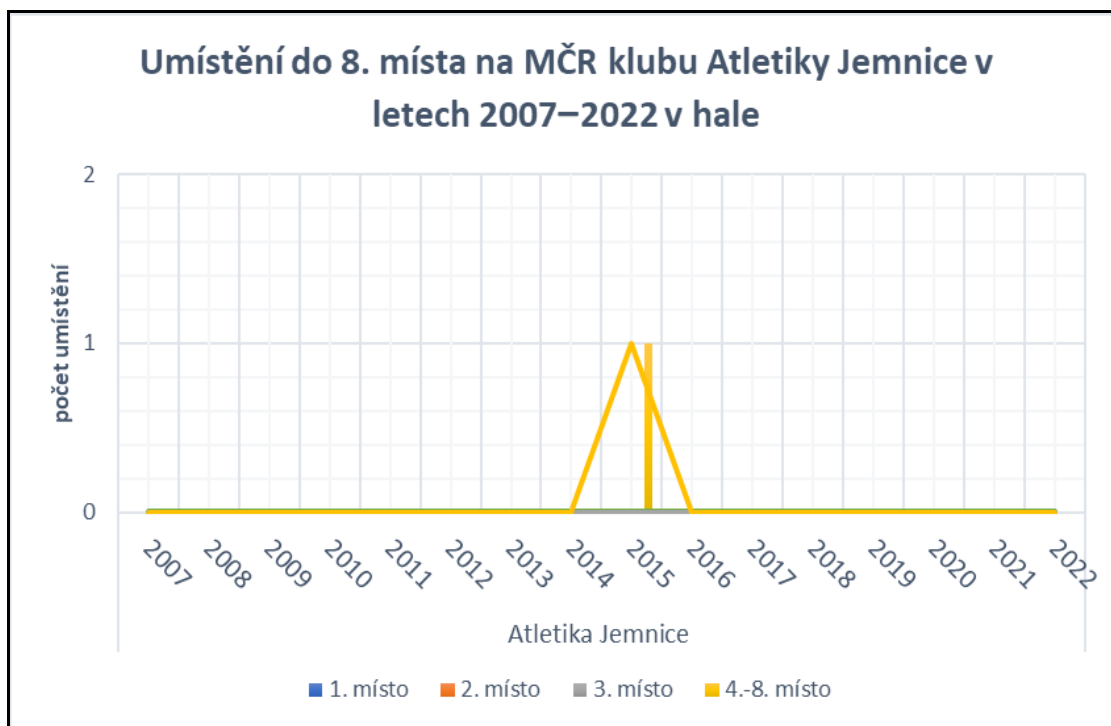

Graf 7

Umístění do 8. místa na MČR klubu Atletiky Jemnice v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

Na grafu 8 se vyobrazeno pouze jedno získané umístění od 4. do 8. místa v roce 2015 na halovém MČR, které bylo ještě o něco více neúspěšnější než MČR na dráze a mimo dráhu tohoto oddílu. Celkovou neúspěšnost oddílu podle všeho přikládáme špatnému zázemí, které oddíl má, proto je možné, že atleti nejsou schopni vykazovat lepší výkonnost oproti jiným oddílům v Kraji Vysočina. Předpokládáme, že klub se nebude dál lépe rozvíjet bez zlepšení materiálního zázemí a finanční stránky.

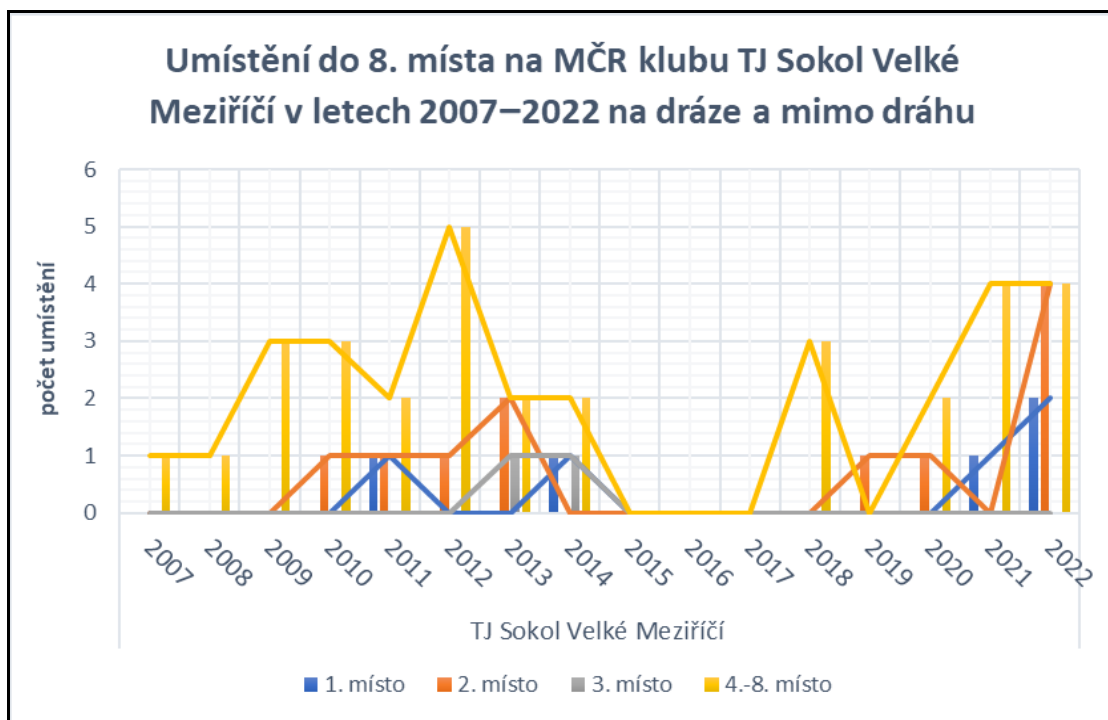

Graf 8

Umístění do 8. místa na MČR klubu Atletiky Jemnice v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Graf 9 a 10 zobrazuje umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Sokol Velké Meziříčí ve sledovaných letech. Dohromady získal klub ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale 66 umístění do 8. místa.

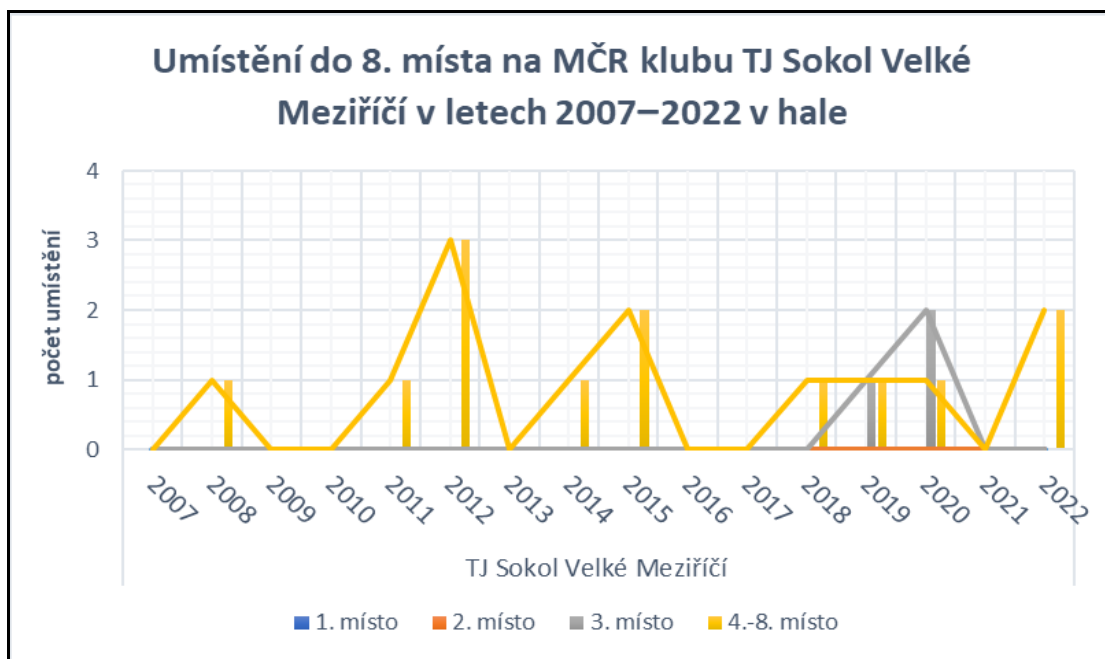
Na grafu 9 vidíme růst úspěšnosti umístění do 8. místa oddílu TJ Sokol Velké Meziříčí na MČR na dráze a mimo dráhu od roku 2007 do roku 2012. Mezi lety 2007–2012 nasbírali atleti z oddílu čtyři medailová umístění. Po tomto roce vidíme pokles v umístění od 4. do 8. místa až do roku 2017. Po roce 2014 nezískali atleti z oddílu ani jedno medailové umístění a ani umístění od 4. do 8. místa na MČR. Až v roce 2018 získali tři umístění od 4. do 8. místa. Po roce 2018 vidíme nárůst medailových umístění. Následující rok se zlepšila i úspěšnost z hlediska umístění od 4. do 8. místa. Za nejúspěšnější rok můžeme považovat rok 2022, kdy oddíl získal šest medailových umístění z toho dvě zlaté a čtyři stříbrné medaile. Tato vysoká úspěšnost může vést k lepšímu vývoji i větší úspěšnosti oddílu v budoucích letech.

Graf 9

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Sokol Velké Meziříčí v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

Na grafu 10 je zachycen největší počet umístění od 4. do 8. místa stejného oddílu na halovém MČR v roce 2012. Stejně jako na předešlém grafu došlo po roce 2012 k poklesu v počtu umístění od 4. do 8. místa až do roku 2015. Oddíl nezískal ve sledovaných letech ani jednu zlatou a stříbrnou medaili. Z hlediska medailových umístění je neúspěšnějším rokem oddílu rok 2020, kdy získali atleti jediné medailové umístění, a tím byly dvě bronzové medaile. V následujícím roce nezískali atleti ani jedno umístění do 8. místa, důvodem toho je pravděpodobně nemoc COVID-19, která mohla zasáhnout oddíl. V posledním sledovaném roce získal oddíl na halovém MČR dvě umístění od 4. do 8. místa.

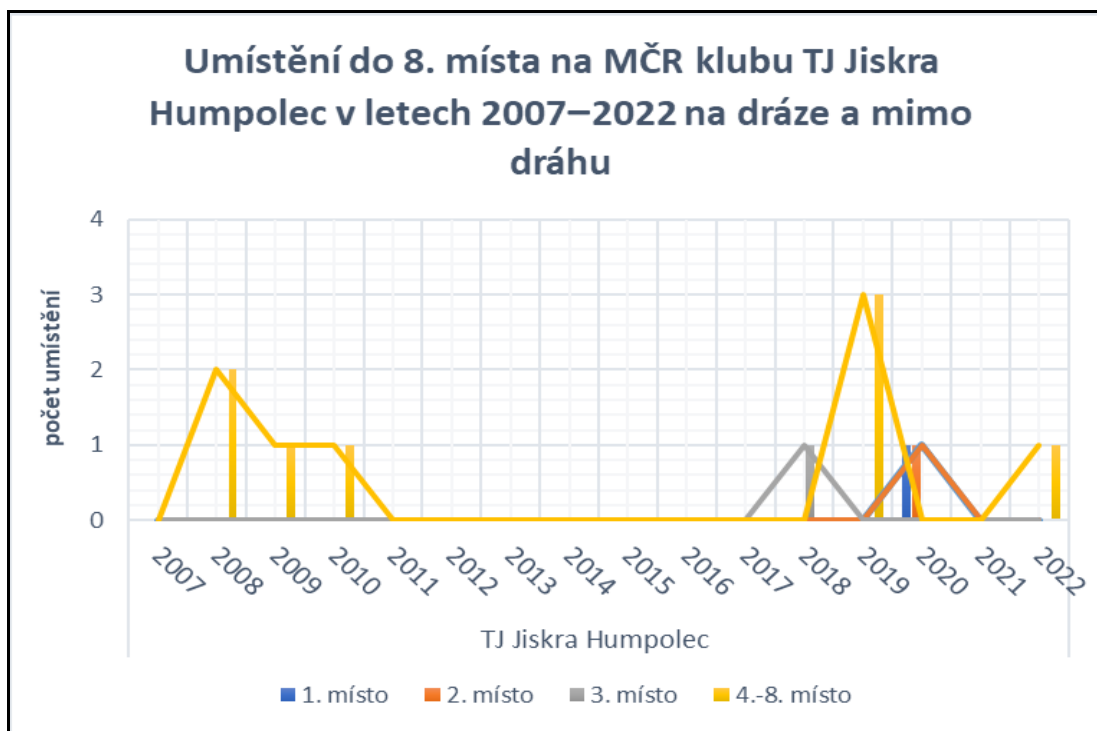

Graf 10

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Sokol Velké Meziříčí v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Graf 11 a 12 zobrazuje umístění do 8. místa na MČR oddílu TJ Jiskra Humpolec ve sledovaných letech. Dohromady získal klub ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale 18 umístění do 8. místa.

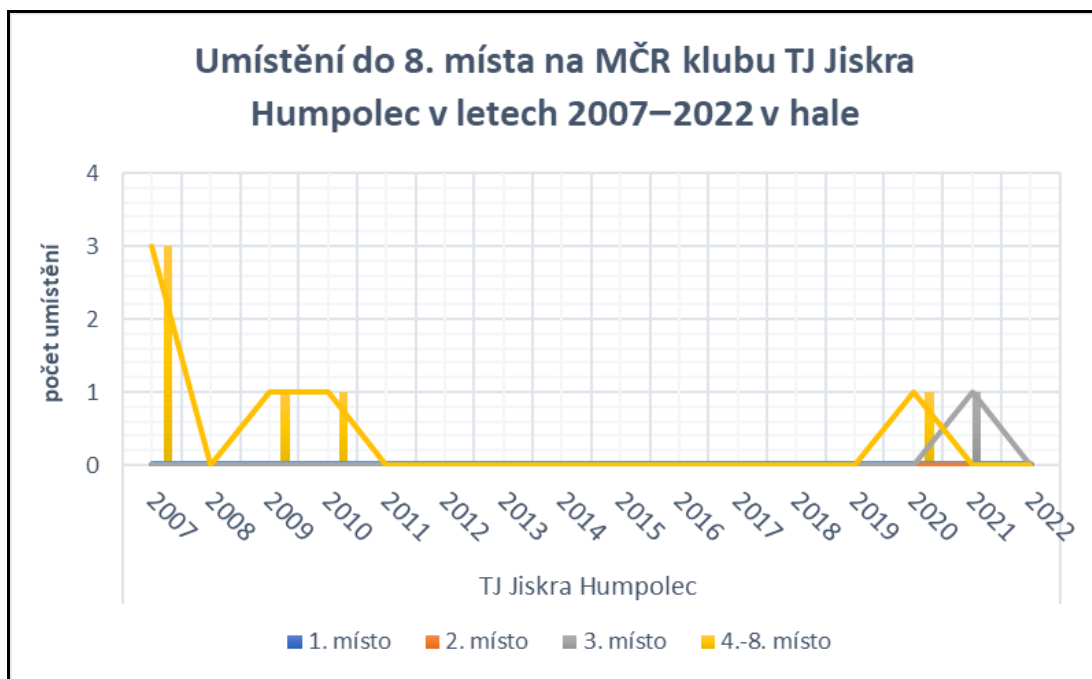
Na grafu 11 vidíme na první pohled velkou neúspěšnost oddílu od roku 2011 do roku 2017, kdy oddíl nezískal ani jedno umístění do 8. místa na halovém MČR. Za příčinu neúspěchu můžeme považovat rekonstrukci stadionu, která proběhla v roce 2010. Atleti neměli, kde trénovat, snížila se jim výkonnost, tudíž pravděpodobně nepodávali, tak dobré výkony. Největší úspěch po tak velkém poklesu zaznamenal oddíl v roce 2019, kdy získali atleti tři umístění od 4. do 8. místa a v roce 2020 získali dvě medailová umístění. V roce 2020 přivezli atleti jedinou zlatou medaili za sledované období. Žádné umístění do 8. místa nepřivezl oddíl v roce 2021. Stejně jako ve všech jiných oddílech klesla výkonnost atletů v tomto zmíněném roce.

Graf 11

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Jiskra Humpolec v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

Na grafu 12 se projevuje vyšší úspěšnost oddílu pouze v letech 2007 a 2021. Dohromady získal oddíl pouze sedm umístění do 8. místa ve sledovaných letech na halovém MČR. Žádné umístění do 8. místa nezískal oddíl na MČR v hale od roku 2011 do roku 2019. Tato léta můžeme považovat za velice neúspěšná. Na rozdíl od jiných oddílů získali atleti v pandemickém roce 2021 jediné medailové umístění, a tím byla bronzová medaile. Pravděpodobně za to mohla nová generace kvalifikovaných trenérek, které se věnují humpoleckým atletům od roku 2018. Růst úspěšnosti sledujeme od tohoto roku i na MČR na dráze a mimo dráhu, mohlo to být také z důvodu nové generace trenérek. Tato pravděpodobnost však bude znát v následujících úspěšných nebo neúspěšných letech oddílu TJ Jiskra Humpolec na MČR, jak na dráze a mimo dráhu, tak i v hale.

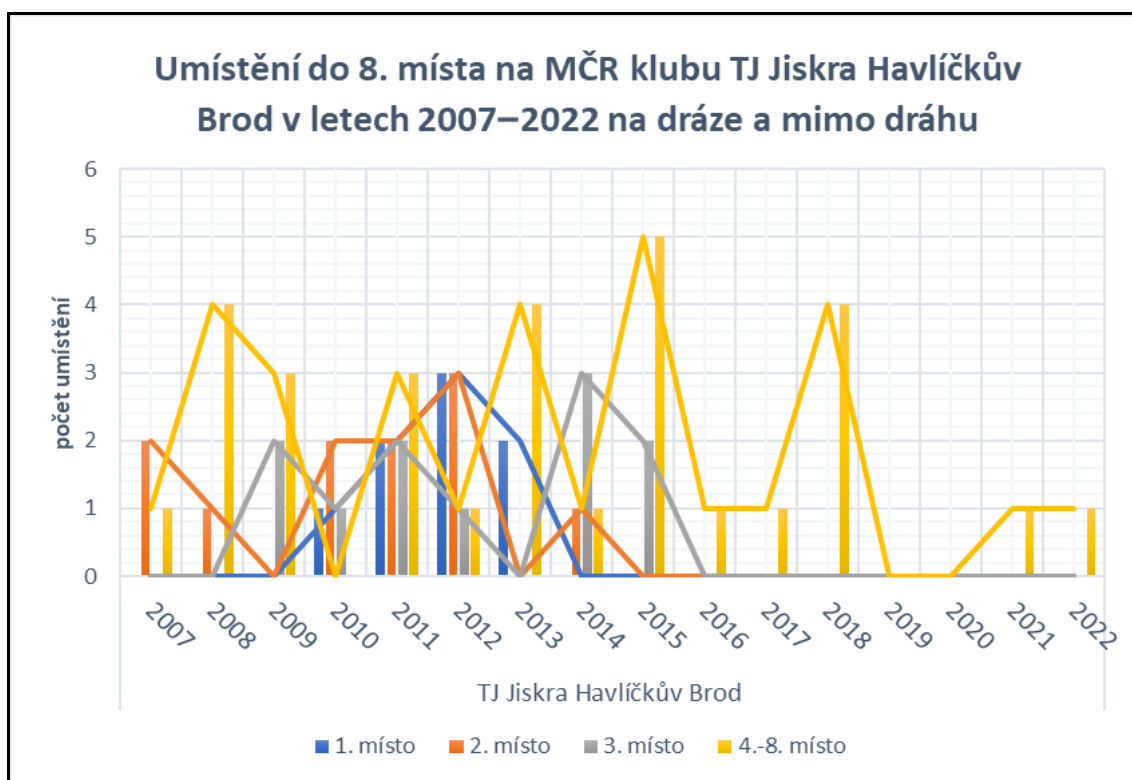
Graf 12

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Jiskra Humpolec v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Graf 13 a 14 popisuje úspěšnost pátého největšího oddílu v Kraji Vysočina na MČR ve sledovaných letech, kterým je TJ Jiskra Havlíčkův Brod. Dohromady klub získal ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale 78 umístění do 8. místa.

Na grafu 13 vykazujeme největší počet umístění od 4. místa do 8. místa oddílu TJ Jiskra Havlíčkův Brod na MČR na dráze a mimo dráhu v letech 2008, 2013, 2015 a 2018. Celkově oddíl zaznamenal největší úspěch v letech 2010–2013, kdy dohromady nasbírali brodští atleti osm zlatých medailí, sedm stříbrných a čtyři bronzové medaile. Oddíl se může pyšnit velkým počtem medailových umístění ve sledovaných letech. Všechny tyto medaile však nasbíral od roku 2007 do roku 2015. Po roce 2015 nastal pokles úspěšnosti oddílu, a oddíl začal získávat pouze umístění od 4. do 8. místa bez medailových umístění. V roce 2019 a 2020 nezískal oddíl ani jedno umístění do 8. místa, můžeme se domnívat, že to bylo způsobené rekonstrukcí stadionu, která probíhala v těchto letech. Atleti neměli kde trénovat, proto mohlo dojít k poklesu jejich výkonnosti a na MČR nebyli tolik úspěšní. Od roku 2019 získal oddíl pouze dvě umístění od 4. do 8. místa. Tento pokles můžeme pravděpodobně přisuzovat tomu, že po roce 2018 odešlo mnoho atletů do nově vzniklého oddílu TJ Sokol Havlíčkův Brod, a začali závodit za tento oddíl. Předpokládáme, že mezi těmito dvěma kluby panuje velká

konkurence. Mnoho závodníků z oddílu TJ Jiskra Havlíčkův Brod také hostuje za jiné oddíly, tomuto faktu můžeme opět přikládat pokles úspěšnosti oddílu na MČR po roce 2018. Celkově bychom mohli zařadit tento oddíl mezi velice úspěšný v minulých letech na MČR na dráze a mimo dráhu. Je velká škoda, že se jim nepodařilo udržet stálou výkonnost a úspěšnost, jakou vykazovali před rokem 2018. Tudíž můžeme odhadnout, že vývoj oddílu do budoucích let neprobíhá v rámci velkých závodů.

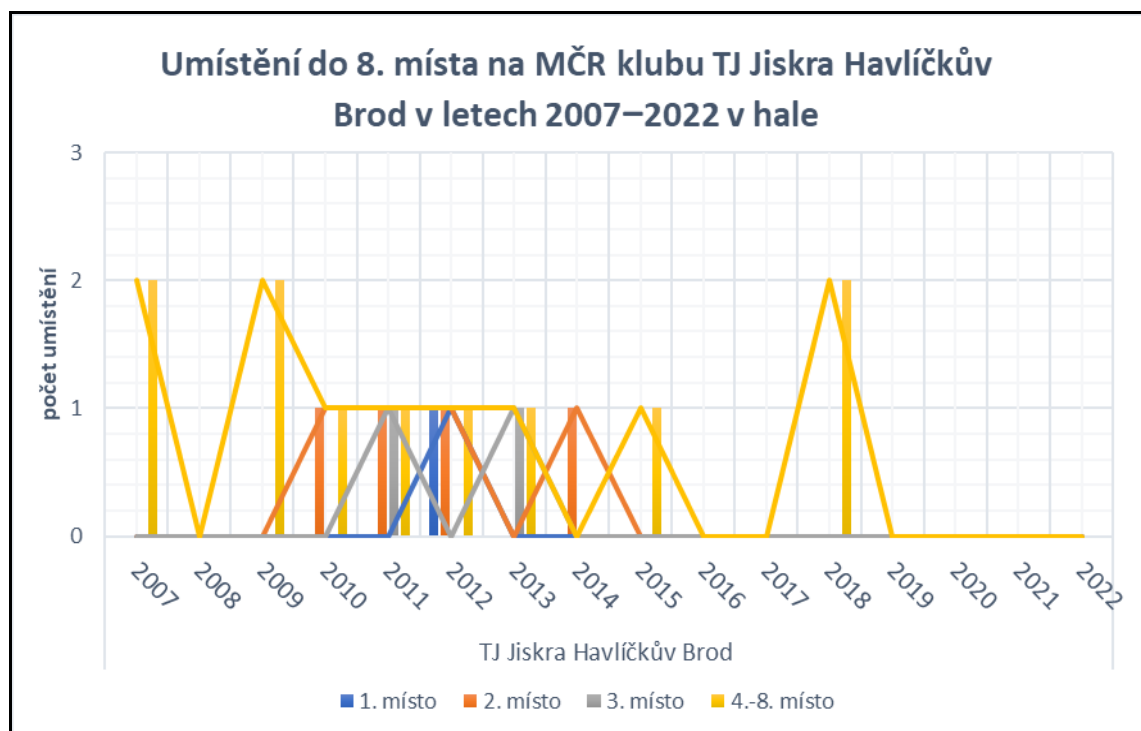
Graf 13

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Jiskra Havlíčkův Brod v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

Na grafu 14 vidíme úspěšnost a umístění oddílu TJ Jiskra Havlíčkův Brod na halovém MČR ve sledovaných letech. Největší počet umístění od 4. do 8. místa vykazoval oddíl v letech 2007, 2009 a 2018. V roce 2012 získali atleti z oddílu ze sledovaných let jedinou zlatou halovou medaili. Dále posbírali mezi lety 2010–2014 čtyři stříbrné a dvě bronzové medaile. Od roku 2015 do roku 2022 nezískali ani jedno medailové umístění, můžeme to považovat za relativní pokles úspěšnosti tohoto oddílu na halovém MČR. Podobně jako na MČR na dráze a mimo dráhu po roce 2018 došlo v tomto oddílu k úplnému poklesu úspěšnosti a oddíl se nadále nijak nevyvíjí z hlediska umístění do 8. místa na MČR. Opět se můžeme domnívat, že za to mohou stejné

příčiny, které byly zmíněny v grafu 13, rekonstrukce stadionu, odchod atletů do oddílu TJ Sokol Havlíčkův Brod a odchod hostujících závodníků do jiného oddílu.

Můžeme zde očekávat postupný vzestup úspěšnosti oddílu na MČR v budoucích letech, protože dochází k obnově trenérské sféry, která by mohla dopomoci ke zlepšení a růstu výkonnosti atletů z oddílu TJ Jiskra Havlíčkův Brod.

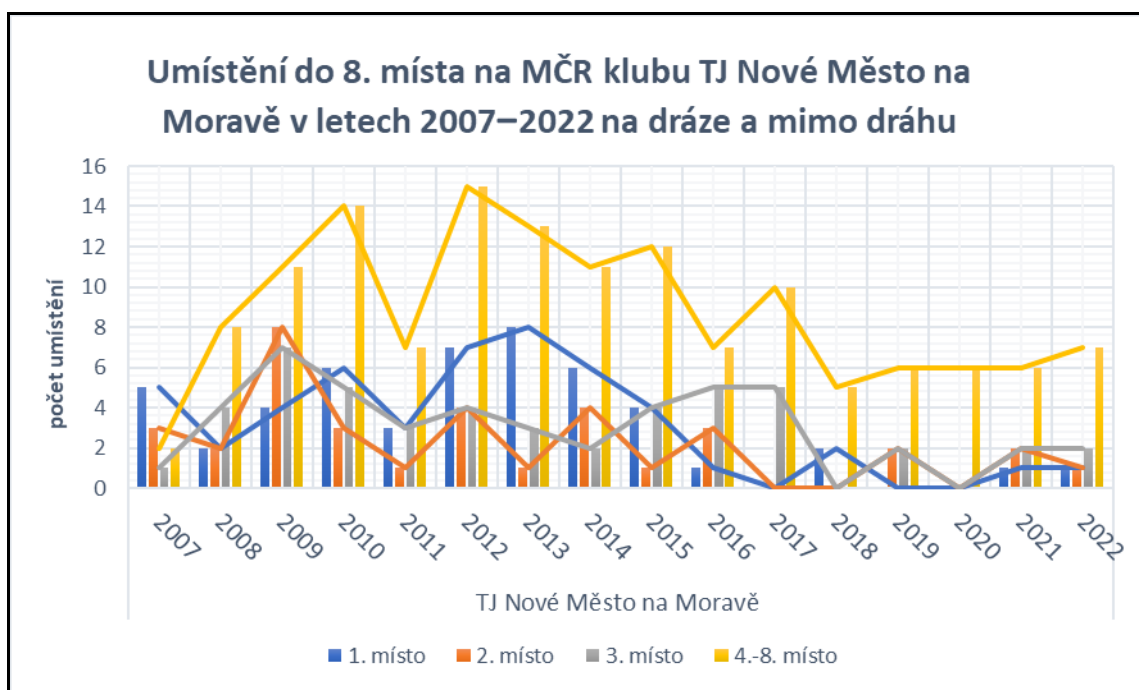
Graf 14

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Jiskra Havlíčkův Brod v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Graf 15 a 16 zobrazuje úspěšnost umístění do 8. místa na MČR oddílu TJ Nové Město na Moravě v letech 2007–2022, který byl v roce 2013 považován za nejlepší oddíl v disciplíně na 1 500 metrů a za nejlepší oddíl na mílařských tratích v Kraji Vysočina. Dohromady klub získal ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale 390 umístění do 8. místa, což ho řadí na první příčku v našem výzkumu.

Na grafu 15 můžeme vidět velký počet umístění od 4. do 8. místa, který oddíl získal ve sledovaných letech. Patří mezi čtyři nejúspěšnější oddíly z hlediska umístění do 8. místa na MČR v Kraji Vysočina, společně s oddílem Atletiky Jihlava, s oddílem TJ Spartak Třebíč a s oddílem TJ Jiskra Havlíčkův Brod. Dokonce se tento oddíl stal nejúspěšnějším oddílem v našem výzkumu. Ve sledovaných letech získali atleti dohromady neuvěřitelných padesát zlatých medailí, třicet pět stříbrných a čtyřicet devět bronzových. Nejvíce zlatých medailí získal oddíl v roce 2013, v rámci tohoto roku

byl oddíl jmenován nejlepším oddílem na mílařských tratích a v disciplíně na 1 500 metrů, jak již bylo zmíněno. V roce 2012 zaznamenal oddíl nejvíce umístění od 4. místa do 8. místa, kterých bylo konkrétně patnáct. Pod deset získaných umístění od 4. do 8. místa neklesl oddíl ani v letech 2009, 2010, 2013, 2014, 2015 a 2017. Právě od roku 2017 můžeme říct, že se jedná o menší pokles úspěšnosti oddílu, který byl v předešlých letech tolik úspěšný. V roce 2020 nedovezli atleti ani jedno medailové umístění, opět to může být způsobené nemocí COVID-19. V posledních dvou sledovaných letech však atleti opět získali medailová umístění i umístění od 4. do 8. místa. Úspěch tohoto oddílu se pravděpodobně neodvíjí od dobré materiální ani finanční stránky, protože oddíl nemá dobré atletické zázemí. Úspěšnost atletů tedy můžeme přikládat k jejich dobré výkonnosti a zkušenosti trenérů, kteří působí ve zmiňovaném oddíle, a trénují zdejší atlety. Členská základna je také velmi malá, i přesto má oddíl vysokou úspěšnost. Můžeme se domnívat, že kdyby měl oddíl lepší tréninkové zázemí, nenastal by pokles v současných letech, protože dobré zázemí hraje velikou roli v úspěšnosti oddílu v současnosti. Do této doby neproběhla v Novém Městě na Moravě rekonstrukce dráhy, tudíž tréninky atletů jsou velice složité vzhledem ke stáří atletické dráhy a stadionu.

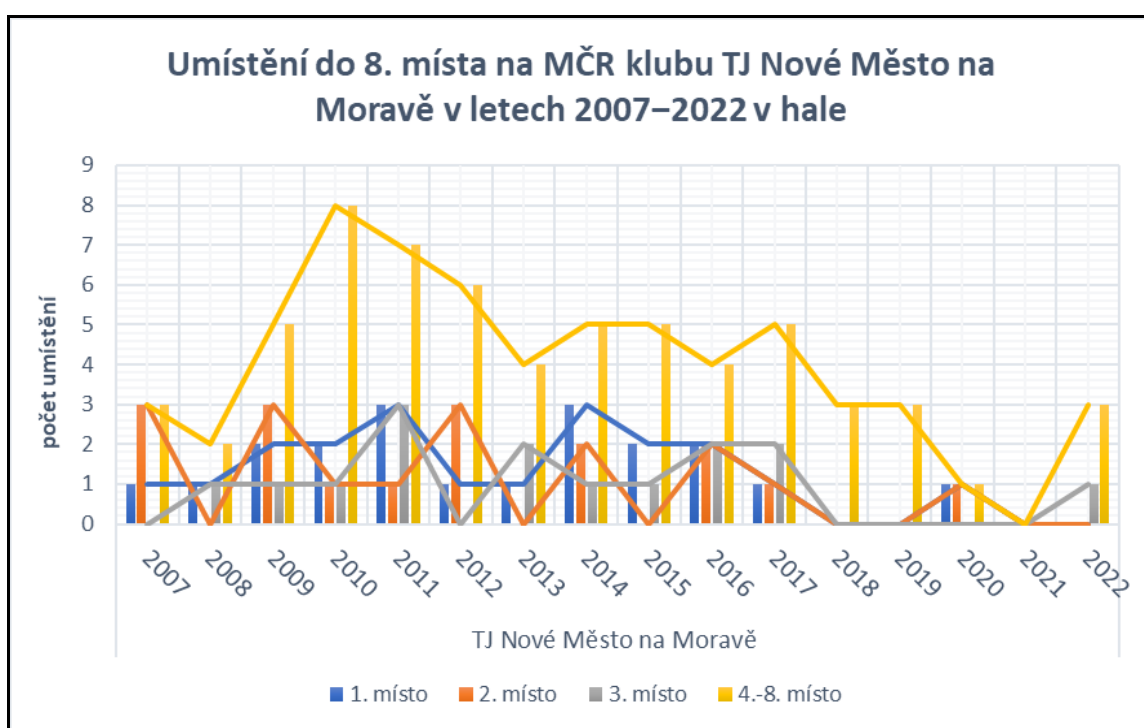

Graf 15

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Nové Město na Moravě v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

Na grafu 16 se vyobrazuje opět vysoká úspěšnost i na halovém MČR oddílu TJ Nové Město na Moravě ve sledovaných letech. Z halového MČR přivezli atleti tři zlaté medaile v letech 2011 a 2014. Oddíl získal také mnoho stříbrných i bronzových medailí. Největší počet umístění od 4. do 8. místa přivezl oddíl z haly v roce 2010. Stejně jako na MČR na dráze a mimo dráhu můžeme vidět pokles po roce 2017 i na halovém MČR. Celkově se může jednat o pokles vývoje oddílu nebo snížení výkonnosti atletů, což dokládá neúspěšnost na MČR v hale, na dráze a mimo dráhu po roce 2017. Pandemický rok 2021 nezaznamenal pro oddíl ani jedno umístění do 8. místa na halovém MČR, jak už bylo několikrát zmíněno, mohli být atleti nakaženi nemocí COVID-19.

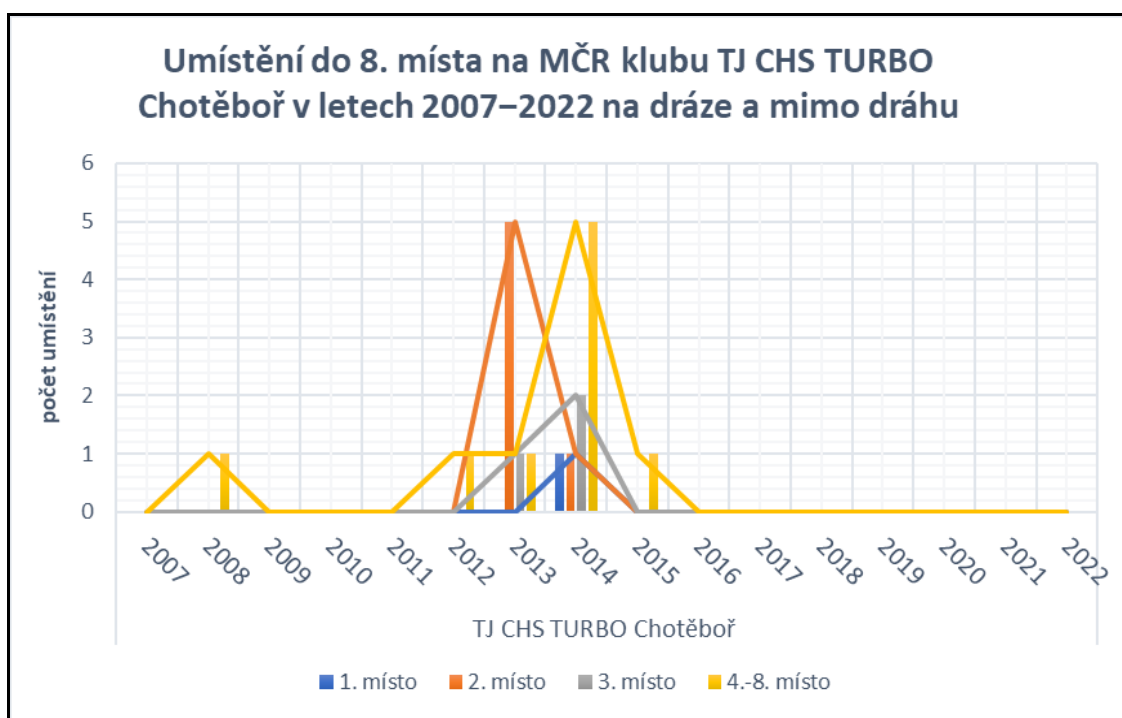
Graf 16

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ Nové Město na Moravě v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Graf 17 a 18 popisuje úspěšnost umístění do 8. místa na MČR klubu TJ CHS TURBO Chotěboř, jehož členská základna je velmi malá. Oddíl reprezentuje pouze 10 členů. Můžeme se domnívat, že počet umístění se bude výrazně odvíjet od malého počtu členů z oddílu. Dohromady získal klub ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale 27 umístění do 8. místa.

Na grafu 17 je vyobrazena poměrně nízká úspěšnost zmiňovaného klubu v umístění do 8. místa na MČR na dráze a mimo dráhu. Lze vidět, že mezi lety 2007 až 2012 nezískali atleti ani jedno medailové umístění, získali pouze dvě umístění od 4. do

8. místa v roce 2008 a 2012. K nárůstu úspěšnosti došlo až v roce 2013. Tato úspěšnost však trvala pouze do roku 2015. Mezi těmito lety získal klub deset medailových umístění a sedm umístění od 4. do 8. místa. Za nejúspěšnější rok by se dal považovat právě rok 2013, kdy získal klub pět stříbrných medailí. Musíme však podotknout, že se jedná o velmi malý klub, proto pravděpodobně není úspěšnost a počet umístění, tak velký. Můžeme říct, že na to, jak je nízká členská základna tohoto klubu, získali atleti ve sledovaných letech na velké soutěži poměrně hodně umístění do 8. místa. Jelikož se klub zaměřuje spíše na běžecké disciplíny, nezískává tolik umístění z technických disciplín, což může být důvodem menšího počtu umístění do 8. místa na MČR na dráze a mimo dráhu. V Chotěboři se atletice věnují dva oddíly, je tedy možné, že ve druhém klubu je členská základna vyšší, a možná jsou atleti více úspěšní.

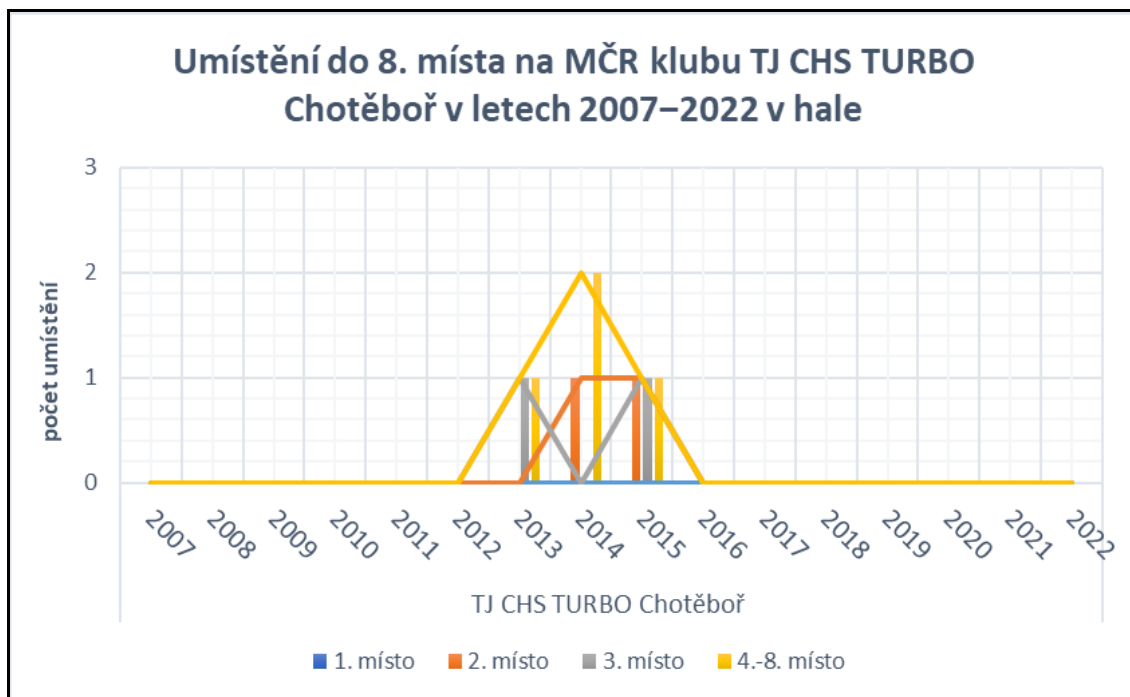

Graf 17

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ CHS TURBO Chotěboř v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

Na grafu 18 je na první pohled vidět o něco menší úspěšnost a výkonnost klubu TJ CHS TURBO Chotěboř na halovém MČR než na MČR na dráze a mimo dráhu. Na halovém MČR se tomuto klubu dařilo pouze v letech 2013–2015, téměř ve stejných letech jako na MČR na dráze a mimo dráhu. Pozorujeme, že v žádných jiných sledovaných letech nezískali atleti ani jedno umístění do 8. místa na MČR v hale. Dohromady nasbírali čtyři medailové umístění a čtyři umístění od 4. do 8. místa. Jak již

bylo zmíněno, klub se věnuje běžeckým dálkovým tratím, které se v hale tolik neběhají, proto podle všeho nelze vidět, tak velkou úspěšnost a výkonnost, jako mají ostatní atletické kluby. Pravděpodobně došlo od roku 2015 k trvalému poklesu výkonnosti a vývoje v tomto klubu z hlediska umístění do 8. místa na MČR v hale i na dráze a mimo dráhu. Za příčinu neúspěchu můžeme považovat již zmíněný druhý klub, který se věnuje atletice v Chotěboři, kde může působit více úspěšných atletů. Z výsledků však víme, že to tak není.

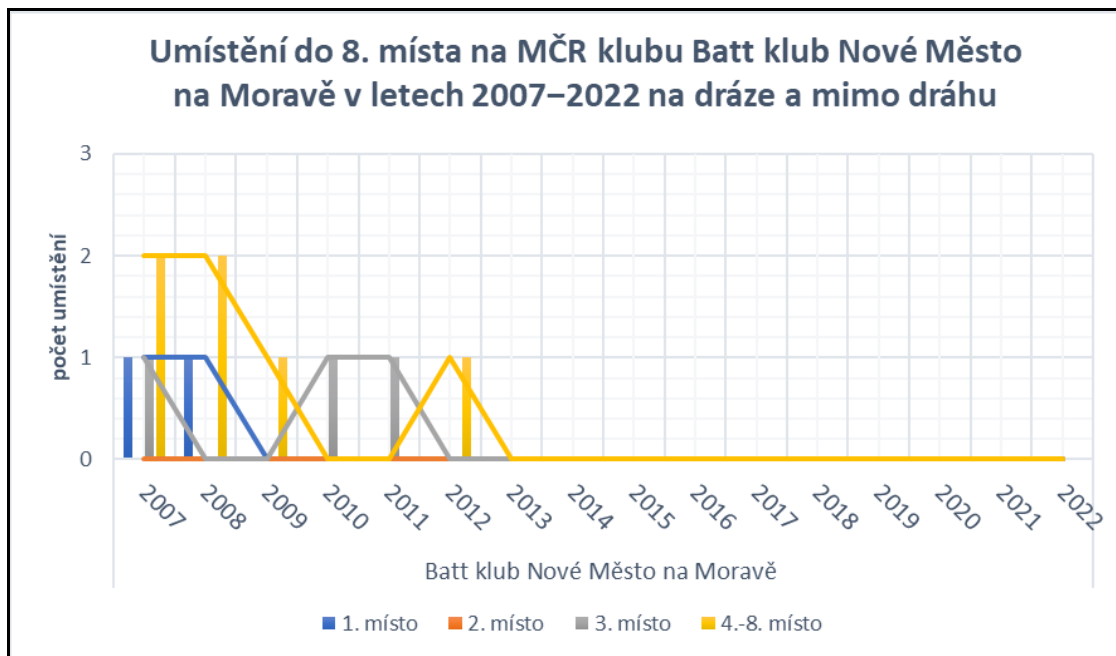
Graf 18

Umístění do 8. místa na MČR klubu TJ CHS TURBO Chotěboř v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Graf 19 a 20 znázorňuje umístění do 8. místa na MČR klubu Batt klub Nové Město na Moravě, který není součástí Krajského atletického svazu. Současně od roku 2019 ukončil svoji funkci, proto po tomto roce nejsou viděna žádná umístění do 8. místa na MČR. Dohromady získal klub ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale 19 umístění do 8. místa.

Na grafu 19 lze vidět velmi nízkou úspěšnost klubu na MČR na dráze a mimo dráhu. Klub nasbíral umístění do 8. místa pouze v letech 2007 až 2012, poté můžeme vidět, že klub od roku 2012 do roku 2022 nezískal ani jedno umístění do 8. místa na MČR na dráze a mimo dráhu. Jak již bylo zmíněno výše, od roku 2019 klub nevykazuje žádná umístění, protože v roce 2019 ukončil svoji činnost. V roce 2007 a 2008 získali

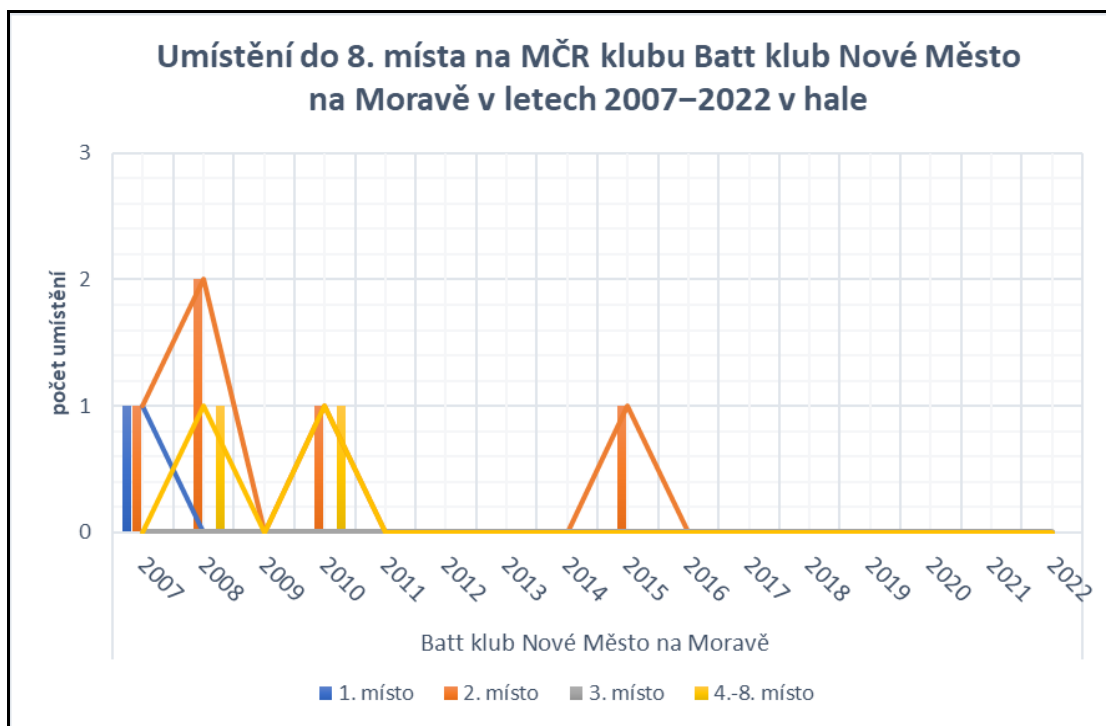
atleti z klubu jednu zlatou medaili. Dohromady klub zaznamenal mezi lety 2007–2022 jedenáct umístění do 8. místa na MČR na dráze a mimo dráhu. Je jasné, že v budoucích letech už žádný úspěch klub nepřidá, protože ukončil svoji činnost, tím můžeme stanovit i budoucí vývoj klubu, který nebude dál pokračovat.

Graf 19

Umístění do 8. místa na MČR klubu Batt klub Nové Město na Moravě v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

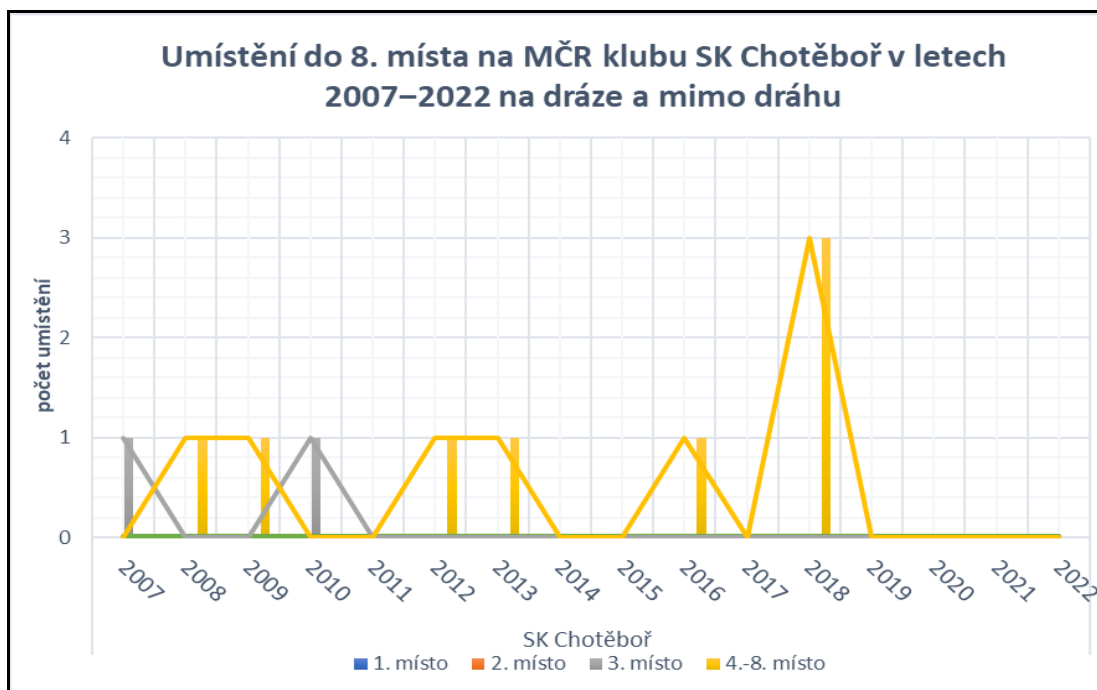
Na grafu 20 se vykazuje o něco lepší úspěšnost klubu z hlediska medailových umístění na halovém MČR než na MČR na dráze a mimo dráhu. Opět však klub sbíral úspěchy pouze v letech 2007–2010. Dále získal klub už jenom jednu stříbrnou medaili v roce 2015. Po roce 2015 už nezaznamenal žádné umístění do 8. místa na halovém MČR. Dohromady nasbíral klub ve sledovaných letech osm umístění do 8. místa na halovém MČR. Tento klub řadíme mezi méně úspěšný, důvodem tohoto, může být malá členská základna a konkurence atletiky z oddílu TJ Nové Město na Moravě.

Graf 20

Umístění do 8. místa na MČR klubu Batt klub Nové Město na Moravě v letech 2007–2022 v hale (zdroj: vlastní).

Na grafu 21 můžeme vidět úspěšnost klubu SK Chotěboř z hlediska umístění do 8. místa ve sledovaných letech na MČR na dráze a mimo dráhu. Na první pohled je patrné, že klub získal nejvíce umístění od 4. do 8. místa v roce 2018. Ve všech sledovaných letech atleti získali pouze dvě medailová umístění, kterými byly dvě bronzové medaile v roce 2007 a 2010. Dohromady klub nasbíral deset umístění do 8. místa na dráze a mimo dráhu. Nejedná se o úplně malý klub, jeho členská základna činí 50 členů. Klub se zaměřuje na dlouhé běhy a především na orientační běhy, proto je pravděpodobné, že není tolik úspěšný na MČR na dráze a mimo dráhu, protože se soustředí pouze na běhy, a ne na technické disciplíny.

Graf 21

Umístění do 8. místa na MČR klubu SK Chotěboř v letech 2007–2022 na dráze a mimo dráhu (zdroj: vlastní).

Graf 22 není k dispozici, protože klub SK Chotěboř nezískal žádné umístění do 8. místa na halovém MČR v letech 2007–2022. Z tohoto můžeme předpokládat, že na halovém MČR nejsou žádné disciplíny, kterým by se atleti z klubu SK Chotěboř věnovali nebo v nich byli natolik úspěšní, aby získali umístění do 8. místa. I když se jedná o větší oddíl než je TJ CHS TURBO Chotěboř jejich směr atletického zaměření není natolik úspěšný na MČR jako například na jiných nižších soutěžích.

V současnosti roste v klubu silná generace dětí, protože členy klubu jsou jejich rodiče, dá se tedy předpokládat, že u sportu vydrží, a budou v budoucnosti úspěšní. Jak již bylo zmíněno, specializace klubu směřuje spíše do orientačních běhů, tudíž se jejich úspěchy budou projevovat jinde, než na Mistrovstvích České republiky. Největší šanci v tom, aby uspěli, mají pravděpodobně na závodech MČR mimo dráhu.

6 Diskuse

Cílem práce byla analýza vývoje atletiky v Kraji Vysočina za posledních 15 let z hlediska umístění do 8. místa na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale v letech 2007–2022. Na začátku práce se věnujeme teoretickým východiskům, které pomohly k lepší orientaci z hlediska vývoje atletiky. Charakterizujeme atletiku, které pohyby využívá, jaké obsahuje atletické disciplíny, které jsou dále v práci jednotlivě popsány. Potom se stručně věnujeme historii atletiky, první zmínky o atletice v České republice, její vývoj na našem území, které atletické organizace zde působí. Další kapitola obsahuje popis atletických závodů, které se konají na našem území. Poslední kapitolou je charakteristika atletiky v Kraji Vysočina, která obsahuje stručný popis kraje a popis jednotlivých oddílů z Kraje Vysočina, které získaly aspoň jedno umístění do 8. místa na MČR v letech 2007–2022. Hodnotili jsme medailová umístění a umístění od 4. do 8. místa. Dohromady tedy prvních osm závodníků. Zmiňujeme zde 11 oddílů, kterými jsou TJ Spartak Třebíč, Atletika Jihlava, TJ Slavoj BANES Pacov, TJ Nové Město na Moravě, TJ Sokol Velké Meziříčí, TJ Jiskra Havlíčkův Brod, Batt klub Nové Město na Moravě, TJ Jiskra Humpolec, TJ CHS Turbo Chotěboř a SK Chotěboř. 10 klubů je členem organizace KAS. Tato organizace, která působí na území Vysočiny, je v práci také popsána.

Pro prezentaci zpracovaných výsledků jsme zvolili kombinovaný typ grafu, který zobrazuje úspěšnost jednotlivého oddílu z hlediska umístění jeho atletů do 8. místa na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale. Vyhodnocení halového MČR má samostatný kombinovaný graf. Kombinovaný graf se skládá ze sloupcového a spojnicového grafu. Grafy jsme vypracovali v programu Microsoft Excel. Sloupcový graf vykazuje počet umístění do 8. místa na MČR na dráze, mimo dráhu nebo v hale. Spojnicový graf zobrazuje trend umístění do 8. místa. Spojuje jednotlivá umístění po sobě jdoucích sledovaných letech. Z grafů vidíme, že trend umístění je kolísavý ve všech klubech, žádný hodnocený klub nezobrazuje rovnoměrný trend. Kolísavý trend je způsobený několika faktory, které ovlivňují úspěšnost v počtu umístění atletů na MČR.

Grafy jasně zobrazují ve všech sledovaných klubech největší počet umístění od 4. do 8. místa. Mezi tři nejúspěšnější kluby se řadí klub TJ Nové Město na Moravě, TJ Spartak Třebíč a Atletika Jihlava. Ve stejném pořadí skončily kluby i z hlediska hodnocení medailových umístění, kdy klub TJ Nové Město na Moravě získal 186

medailí, klub TJ Spartak Třebíč 138 medailí a klub Atletika Jihlava 75 medailových umístění. Za zmínku stojí i klub TJ Jiskra Havlíčkův Brod, tento klub skončil v našich výsledcích na čtvrtém místě, což je velmi dobré vzhledem k tomu, že se v Havlíčkově Brodě věnuje atletice i další druhý klub, kterým je TJ Sokol Havlíčkův Brod. Tento klub však nezaznamenal žádné umístění do 8. místa na MČR ve sledovaných letech. Předpokládá se ale veliká konkurence mezi těmito dvěma kluby.

Pozitivní stránkou této práce je poměrná jednoduchost ve zpracování dat. Jedná se o jednoduchý systém, který se dá použít i dále, v jiných pracích.

Negativní stránkou je to, že například některé kluby se orientují na jiné typy závodů, proto jejich úspěšnost na MČR není tak vysoká, neznámá to však, že by jejich vývoj klesal. Několik klubů pracuje s jinými věkovými kategoriemi, což má také velký vliv na úspěšnost klubu. Další věcí je to, že některé kluby už ukončily svoji činnost, takže je z výsledků patrný pokles úspěšnosti i vývoje klubu. Analýza vývoje závisí i na atletickém zázemí, které kluby mají, lepší zázemí napomáhá k vyšší úspěšnosti atletů. Jak jsme se již dozvěděli, někteří atleti hostují i za jiné kluby, tudíž dochází k poklesu úspěšnosti z hlediska snížení počtu členů, i z hlediska úspěšnosti atleta, který začne závodit za jiný klub.

Z teoretických východisek jsme zjistili, že výsledky mohou být ovlivněny mnoha faktory, kterým je například zázemí klubu, finanční stránka, členská základna nebo dostupná trenérská komunita v jednotlivých klubech. Tyto faktory souvisí i s vývojem atletiky v jednotlivých klubech, což se pak odráží v celkovém vývoji atletiky v Kraji Vysočina. Některé zmíněné oddíly už nevykazují svoji funkci, tudíž jejich vývoj dál nepokračuje. Mnoho oddílů bylo úspěšnějších v minulých letech, v současnosti jejich vývoj pomalu stoupá nebo stagnuje. Je vidět, že oddíly po pandemickém roce 2020 začínají znovu sbírat umístění do 8. místa. Strejčková (2022) v podobném výzkumu také zjistila, že jsou vidět jasné rozdíly mezi počtem umístění na Mistrovství České republiky na dráze a mimo dráhu a na halovém Mistrovství České republiky. V Kraji Vysočina chybí atletická hala nebo atletický tunel, tudíž nemají atleti v zimě kde trénovat, a nemají tak vysokou výkonnost a úspěšnost na halovém MČR jako na MČR na dráze a mimo dráhu. Například oddíl SK Chotěboř nezískal ve sledovaných letech na halovém MČR ani jedno umístění do 8. místa. Z výsledku je na první pohled patrný pokles umístění a úspěšnosti všech klubů v roce 2020, důvodem tohoto poklesu je pandemie

COVID-19, tato nemoc napadala sportovce, a celkově bylo velmi obtížné uskutečnit atletické soutěže, což je v souladu se závěry publikace Strejčková (2022).

V porovnání s ostatními kraji v České republice je Krajský atletický svaz Vysočiny řazen mezi nejmenší, což je v souladu se závěry publikace Sadil (2018). Mezi největší krajské atletické svazy z hlediska členské základny řadíme hlavní město Praha, které současně eviduje i nejvyšší počet atletických oddílů. Sadil (2018) zjistil, že s relativně nízkým počtem atletických oddílů evidujeme Olomoucký krajský atletický svaz, Zlínský a Pardubický krajský atletický svaz.

Sledované období bylo vybráno od roku 2007 do roku 2022, důvodem je poměrně pozdní vznik Kraje Vysočina. Některé zmiňované atletické oddíly v roce 2007 ještě ani neexistovaly nebo byly součástí jiného kraje před vznikem Kraje Vysočina. Od toho se může odvíjet jejich menší úspěšnost z hlediska počtu umístění než ostatní dříve vzniklé kluby, které však závodily za jiný kraj. Jak již bylo zmíněno, všechny oddíly zaznamenaly pokles v roce 2020 kvůli pandemii COVID-19. Tato pandemie napadla i jiné atlety z ostatních krajů ČR. Je možné, že kvůli menší členské základě ve všech klubech v Kraji Vysočina napadla pandemie větší počet atletů, kteří nemohli závodit, tudíž nebyli v tomto roce tolik úspěšní jako větší kluby v ostatních krajích ČR, které mají větší členskou základnu, tudíž mohlo závodit více atletů, a nemuseli být napadeni všichni atleti z klubu. Za pokles v počtu umístění a úspěšnosti atletů z klubu v jednotlivých letech považujeme i rekonstrukci stadionů, která ovlivňuje atlety v jejich tréninkových jednotkách. Sadil (2021) v podobném výzkumu zjistil, že mnoho atletických stadionů je vystavěno před rokem 2000, tudíž je potřeba atletické stadiony rekonstruovat a modernizovat.

Oddíly se od sebe odlišují především v počtu členské základny. Z druhé vytvořené výzkumné otázky jsme zjistili, že existuje souvislost mezi počtem členské základny klubu a jeho úspěšností. Členská základna je spojena s materiálně-technickou základnou klubu, což je v souladu se závěry Sadil (2021). Například klub TJ Spartak Třebíč má nejvyšší členskou základnu, ale není nejúspěšnějším klubem. Nejmenší členskou základnu má oddíl TJ CHS TURBO Chotěboř tento klub však v našem výzkumu obsadil v počtu umístění do 8. místa sedmou příčkou z jedenácti oddílů, můžeme říct, že atleti z tohoto klubu jsou výkonnostně velice úspěšní. Mnoho klubů disponuje

kvalitním zázemí, což je jeden z faktorů, který se zobrazuje a hraje roli v úspěšnosti atletů na velkých soutěžích.

7 Závěr

Cílem naší bakalářské práce bylo vytvořit analýzu vývoje atletiky v Kraji Vysočina za posledních 15 let. Analýzu jsme prováděli z hlediska umístění do 8. místa klubů z Kraje Vysočina na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale v mládežnických kategoriích a kategorii dospělých v letech 2007–2022.

Cíl práce se podařilo splnit. Z výsledků jsme vyhodnotili, že nejúspěšnějším klubem se stal klub TJ Nové Město na Moravě, který dohromady získal 390 umístění do 8. místa na MČR ve sledovaných letech na dráze, mimo dráhu a v hale. Druhým nejúspěšnějším oddílem byl největší atletický oddíl z Kraje Vysočina oddíl TJ Spartak Třebíč, a na třetím místě se umístil oddíl Atletiky Jihlava. Naopak na posledním místě se umístil klub Atletika Jemnice, který získal pouze 8 umístění do 8. místa. Atleti dosahovali nejčastějších pozic od 4. do 8. místa. Nejvíce medailových umístění získali atleti z klubu TJ Nové Město na Moravě na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale ve sledovaných letech, konkrétně nasbírali atleti 186 medailí z toho 70 zlatých, 52 stříbrných a 64 bronzových medailí. Na druhém místě skončil klub TJ Spartak Třebíč, tento klub získal dohromady na MČR ve sledovaných letech 138 medailových umístění. Na třetím místě se umístil z hlediska medailí klub Atletika Jihlava, který získal 75 medailí ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale. Ve stejném pořadí skončily kluby i v hodnocení umístění do 8. místa na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale, jak již bylo zmíněno výše. Na posledním místě z hlediska medailových umístění skončil klub SK Chotěboř, jehož atleti nasbírali pouze dvě bronzové medaile ve sledovaných letech na MČR. Ve všech grafech jednotlivých klubů je viditelný pokles v roce 2020, tento pokles je způsobený pandemií COVID-19, která napadala sportovce. Celkově bylo v této době velmi těžké organizovat atletické závody, kvůli přísným pandemickým opatřením. I z hlediska tréninků měli atleti zhoršené podmínky.

Z vytvořených výsledků, které se zobrazily v grafech, jsme mohli odpovědět na vytvořené výzkumné otázky. V bakalářské práci jsme pracovali se třemi vytvořenými výzkumnými otázkami.

První výzkumná otázka předpokládala, že nejúspěšnějším atletickým klubem Kraje Vysočina bude TJ Spartak Třebíč, který je největším atletickým klubem v tomto

kraji. Tato výzkumná otázka se ovšem nepotvrdila, protože nejúspěšnějším atletickým klubem Kraje Vysočina ve sledovaných letech na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale byl klub TJ Nové Město na Moravě. Klub TJ Spartak Třebíč skončil na druhém místě. S první výzkumnou otázkou souvisí druhá výzkumná otázka.

Druhá otázka se týkala souvislosti mezi počtem členů v klubu a jeho úspěšností. Tato výzkumná otázka se potvrdila, protože existuje souvislost mezi počtem členů klubu a jeho úspěšností. Například klub TJ CHS Turbo Chotěboř skončil s počtem 27 umístění do 8. místa na sedmém místě i když jeho členská základna činí 10 členů, což je velmi málo. Naopak klub SK Chotěboř se umístil na desátém místě s počtem 10 umístění do 8. místa a jeho členská základna činí 50 členů, což je o 40 členů více než v oddíle TJ CHS Turbo Chotěboř. Na tuto výzkumnou otázku odpovídá i výzkumná otázka číslo jedna, protože i když má klub TJ Spartak Třebíč největší členskou základnu není nejúspěšnějším klubem.

Třetí výzkumná otázka předpokládala, že mezi tři nejúspěšnější kluby bude patřit klub Atletika Jihlava, jehož je Jihlava krajským městem a nejlidnatějším městem v kraji. Třetí otázka se také potvrdila, protože klub Atletika Jihlava skončil v našich výsledcích z hlediska umístění do 8. místa na MČR na dráze, mimo dráhu a v hale na třetím místě. Jedná se tedy o třetí neúspěšnější klub z Kraje Vysočina.

Doufáme, že práce obsahuje mnoho zajímavých informací ohledně sledovaných klubů, které by atletické kluby mohly zajímat. Současně se jedná o dlouhodobější vyhodnocení výkonnosti jejich atletů a vývoje klubů v tomto kraji. Dále bude motivací pro současné atlety, aby vývoj jejich klubu směřoval k co nejlepším výsledkům a zlepšila se jejich úspěšnost na velkých soutěžích. Stejně tak doufáme, že bude inspirací pro další podobné práce.

Referenční seznam literatury

Neperiodika

- Choutková, B., & Fejtek, M. (1989). *Malá škola atletiky*. Olympia.
- Jeřábek, P. (2008). *Atletická příprava: děti a dorost*. Grada Publishing.
- Jirka, J., Popper, J., Hrnčíř, J., Skočovský, M., Vaněk, K., & Vomáčka, V. (1990). *Malá encyklopedie atletiky*. Olympia.
- Kučera, V., & Truksa, Z. (2000). *Běhy na střední a dlouhé tratě*. Olympia.
- Langer, F., & Kovařík V. (1994). *Biomechanika tělesných cvičení I. 2. Vydání*. Masarykova univerzita.
- Millerová, V., Hlína, J., Kaplan, A., & Korbel, V. (2001). *Běhy na krátké tratě*. Olympia.
- Rubáš, K. (1996). *Základní atletické disciplíny. 2. uprav. vyd.* Západočeská univerzita.
- Ryba, J. (2002). *Atletické víceboje*. Olympia.
- Šimon, J., Hradečná, E., Kračmar, B., & Marvanová, Z. (2004). *Atletické vrhy a hody*. Olympia.
- Šmiták, J. (2006). *Hrdinové maratónu*. Sursum.
- Valter, L., & Nosek, M. (2007). *Vybrané kapitoly z atletiky*. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně.
- Velebil, V., Krátký, P., Fišer, V., & Prišćák, J. (2002). *Atletické skoky*. Olympia.
- Kvalifikační práce:**
- Beneš, Z. (2014). *Analýza podpory sportu v Kraji Vysočina*. [Diplomová práce, Masarykova univerzita].
- Dubský, P. (2013). *Atletika žactva*. [Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze].
https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/58396/BPTX_2010_2_1151_0_0_279640_0_96977.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Hromčík, A. (2011). *Současný trend ve vývoji atletiky v Brně*. [Bakalářská práce, Masarykova univerzita].
- Janák, O. (2012). *Systém hodnocení úspěšnosti oddílů atletiky*. [Diplomová práce, Masarykova univerzita].
- Ježková, M. (2021). *Rozvoj koordinačních schopností s orientací na specifika atletických disciplín*. [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].
- Kintr, D. (2016). *Financování sportu v Kraji Vysočina*. [Bakalářská práce, Masarykova univerzita].
- Klesnil, L. (2012). *Systém hodnocení úspěšnosti oddílů atletiky*. [Diplomová práce, Masarykova univerzita].
- Kojzarová, L. (2010). *Soutěže dětí v atletických přípravkách (věk 6-10 let)*. [Bakalářská práce, Technická univerzita v Liberci].
- Kříž, M. (2007). *Analýza organizování atletických (běžeckých) závodů v ČR*. [Diplomová práce, Masarykova univerzita v Brně].
- Mahel, T. (2016). *Třebíčská atletika*. [Bakalářská práce, Masarykova univerzita].
- Meczlová, V. (2020). *Úroveň stresu v atletických disciplínách*. [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].
- Nejedlý, T. (2016). *Možnosti rozšíření atletického klubu TJ Nové Město na Moravě*. [Bakalářská práce, Masarykova univerzita].
- Nepomucký, J. (2008). *Problematika štafetové předávky na 4x100 m ženy*. [Diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze].
https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/18009/DPTX_2006_2_1151_0_PATD002_153686_0_29970.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

- Počtová, H. (2008). *Hodnocení stavu české atletiky (na základě vybraných ukazatelů)*. [Diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze].
https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/18415/DPTX_2006_2_1151_0_PATD002_153523_0_60339.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Ročková, K. (2011). *Využití regeneračních a suplementačních prostředků v ročním tréninkovém cyklu sprinterů*. [Bakalářská práce, Masarykova univerzita].
- Sadil, M. (2018). *Prostorové aspekty členské základny Českého atletického svazu*. [Bakalářská práce, Univerzita Palackého v Olomouci].
- Sadil, M. (2021). *Atletika v České republice: regionálně geografický pohled*. [Diplomová práce, Univerzita Palackého v Olomouci].
- Sameš, J. (2021). *Vznik a vývoj atletického sportovního střediska při TJ LIAZ Jablonec na Nisou*. [Bakalářská práce, Technická univerzita v Liberci].
- Strejčková, K. (2022). *Analýza vývoje atletiky v Jihočeském kraji za posledních 30 let*. [Bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích].
- Šnajdrová, T. (2011). *Výkonnost atletické mládeže ve sprinterských disciplínách v jednotlivých krajích České republiky*. [Bakalářská práce, Technická univerzita v Liberci].
- Šulc, O. (2021). *Výkonnost v atletických disciplínách ve vztahu ke vzdělávacím kompetencím*. [Diplomová práce, Univerzita Karlova].
- Vlachová, Š. (2013). *Atletika ve školní tělesné výchově*. [Diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze].
- Voborníková, A. (2016). *Rozvoj orientačního běhu v Chotěboři*. [Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze].
- Vytlačilová, T. (2018). *Analýza finančních zdrojů Českého atletického svazu*. [Bakalářská práce, ČVUT Praha].
- Webová stránka:**
- Atleti Pacov (2022, 26. listopadu). Historie oddílu. <https://www.atletipacov.cz/historie-oddilu/>.
- Atletika Humpolec (2022, 28. listopadu). Atletika v Humpolci. http://www.atletikahumpolec.cz/o_nas.html.
- Atletika Jihlava (2023, 3. února). Atletika Jihlava – o nás. <https://www.atletikajihlava.cz/o-n%C3%A1s>.
- Český atletický svaz (2023, 8. února). <https://www.atletika.cz/zaostreno-na/olympijske-hry-pekings-2008/ceska-atleticka-reprezentace/>.
- Český statistický úřad (2023, 3. února). SLDB 2001 – kraj Vysočina – 2001. https://www.czso.cz/csu/czso/13-6116-03--2__vyvoj_sidelni_strukury.
- Fišera, V. (2022, 20. listopadu). Atletika Třebíč: Historie. <https://www.atletikatrebic.cz/historie.htm>.
- Krajčí, A. (2020). Atletika Jemnice: Historie klubu. <https://atletikajemnice.cz/2020/12/historie-klubu/>.
- Mráz, M. (2022, 26. listopadu). Atletika Jihlava: 100 let královny sportu v Jihlavě. http://www.atletikajihlava.cz/assets/File.ashx?id_org=20253&id_dokumenty=1042.
- T.J. Sokol Velké Meziříčí (2023, 1. února). Oddíl atletiky – výkonnostní sport. <https://www.sokol.eu/sokolovna/tj-sokol-velke-mezirici>.
- TJ Jiskra Havlíčkův Brod (2022, 27. listopadu). Historie. <https://www.atletikahb.cz/treninky/historie/>.
- TJ Nové Město na Moravě (2022, 26. listopadu). Oddíl. <https://atletikanmm.cz/oddil/>.

Periodika

Lapka, M., Brandejský, P., Kratochvíl, P., & Piták, I. (2001). *Základy specializace sportovní chůze: Materiál pro školení trenérů*. Praha a České Budějovice.

Poznámkový aparát

cm – centimetr

ČAAU – Česká atletická amatérská unie

ČAS – Český atletický svaz ČR

ČR – Česká republika

EAA – Evropská atletická asociace

IAAF – Mezinárodní asociace atletických federací

KAS – Krajský atletický svaz Vysočina

km – kilometr

km² – kilometr čtvereční

MČR – Mistrovství České republiky

m – metr